

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"LIETUVA"
Išleista kas penktą dieną, Chicago, Illinois.
Prenumerata suvienijose valstybėse, Kanadoje
ir Meksikoje \$2.00 metais
Kitose valstybėse \$3.00
Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto. Metas prenumeratą
atnaujinti nuo dienos laikraščio išėjimo, ne nuo naujo
Metų. Apie prenumeratą ir kitus reikalingus dalykus
visuomet rašykite adresu: A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY
"LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in the United States, Canada and
Mexico \$2.00 a year
Subscription to Foreign countries \$3.00 a year
Advertising rates on application.
Address all communications to
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revolucija Maskolijoje.

Rinkimai naujos dums atstovų Maskolijoje užėmė visus, uždengė visus kitus reikalus: ir apie badą randas neturi laiko rūpintis; net revoliucionieriai ir tie lyg numiro. Pasitaiko rods kaip kur nudėjimas kokio menkesnio caro šunyčio, bet paprastai baumės pasiekia mažesnius. Greičiau tie nudėjimai yra kerštų, neturi jie didelės politiškos prasmės. Už tokių reikia laikyti ir nužudymus kalėjimų viršininkų Peterburge arba Varšavoj; nužudymą Varšavoj paslapto policijos perdėtinio perkrikšto Grueno.

Rods policija po senovei daro kratas, areštuoja maištininkus, platina visokias pasibaisėtinas žinias, bet tą daro, turbūt, vien apsunksinimui rinkimų opozicijos partijoms, jeigu galima, stengiasi prasišalinti, areštuoja, opozicijos partijų kandidatus. Neseniai policija pas kokią siuvėją Peterburge užtikino užsteliuotus kelis uniformus caro gvardijos kazokų oficerų ir negalėjo sušėkti, kas tuos uniformus davė padirbinti. Tuojaus paleido paskalus, buk tie uniformai užsteliuoti revoliucionierių. Buk tie, apsirėdę kazokų oficeriais, norėjo važiuoti į Carskoje Selo ir nuėti carą ir jo ištikimiausius arnus, žmonių laisvės priešininkus. Mat kazokai ir jų oficerai, ypač gvardijos kazokai, ištikimiausi caro sosto apginejai. Kazokų oficeriams nesunku prisigriebti į caro rūmą arba į namus kitų angstų caro tarnų ir didžiųjų kunigaikščių, kadangi jie liuosai gali visur įeiti. Policija užtikrina, jog kazokų uniformą turėjo ir užmušėjas karkšo teismo prokuroro Pavlovo; tokius uniformus turėjo ir pasikėsinę ant gyvasties ministerių perdėtinio Stolyfino. Teip policija stengiasi visiems įkalbėti, bet ar teip ištikro yra, nežinia. Apie teisingumą policijos leidžiamų paskalų, arba bent apie kokius svarbius suėkimus Peterburgo policijos galima abejoti.

Policija sako, jog apsirėdę kazokų oficeriais gali liuosai į caro rūmą vaikščioti, jog tius uniformus turėjo ir te bomba Stolyfino namuose ir užmušėjai Pavlovo. Jų teip buvo ir pasiekę karū, tai ir kvailas suėsimas, kad potam ir kazokų oficerų uniformai negalėjo atidaryti caro rūmo durų ir tokiose uniformose irai turėjo but neistikiškai.

Reikia todėl manyti, jog policijos, teisias paskalas apie naują sukalbį ant caro gyvasties su pagalba užsteliuotų pas siuvėją kazokų oficerų uniformų yra arba ten jos pasigyrinimui, arba kad ji tokį paskalą paleido teisiminim kokių jos naujų aiškių darbų prieš rinkimus, kad ir areštavimų neisėdinti, o ištikimybės neėmė, kad jos neisėdinti pakliuti dūm.

4 d. vasario Maskolijoje atbuvo rinkimai rinkėjų naujos dums atstovų. Žinios iš 80 gubernijų. Iš-

rinkta 1484 rinkėjai. Išrinkta 688 ukiniukų, kuriame tai skaitliu yra: 324 demokratai, o 306 konservatyvai, taigi rando šalininkai; apie 58 nežinia, kokioms partijoms jie priklauso. Taigi išpultų, kad šiom kartu randa pasisek geriau negu rinkimuose pirmutinės dums atstovų. Kaip pagarsinta, rando šalininkų rinkėjų gubernijose nuo ukiniukų išrinkta 806, o opozicijos 324. Miestuose vienok, be abejonės, randi priešingų išrinko daug daugiau. Peterburge išrinkta 209 rinkėjai, tame skaitliu yra: 102 demokratai, 48 radikalai (tame, be abejonės, skaitliu yra ir socialistai), 10 konservatyvai, 18 spalininkų. Taigi čia randi priešingų rinkėjų yra kur kas daugiau negu kaimuose. Tas pats, turbūt, yra ir kituose didesniuose Maskolijos miestuose; Varšavoj išrinko daugiausiai lenkų tautiečių.

Nereikia vienok užmiršti, kad dabar išrinkti tik rinkėjai. Jie rinks tikrus dums atstovus. Nežinant, kaip paskirstyti renkančiuose atstovų apskrityse rinkėjai, pirm laiko negalima įspėti, ką ir kur išrinks: vienur rinkėjai gali but vienos partijos, kitur gi mašytų; išrinks jie, žinoma, tokiose vietose tik tokios partijos atstovus, kokios partijos rinkėjų bus daugiau.

Laikraščiai, ypač užrubežinių, nekarta rašė, buk Stolyfin visai nesirengia priešdum nusilenkti, bet jeigu į jį pateks daugiau jo siekiamų priešingų atstovų, jis ir tą naują dumą išvaikys ir valdys Maskoliją teip, kaip padorės. Gal jis tokius norus ir turi, bet tankiausiai valdininkų norus supainioja gyvenimo reikalai: administratoriai turi tankiai daryti ne tą, ką nori, bet tą kas yra galimas. Kas to nesupranta, tas niekada nieko gero neįveiks. Stolypin, rodosi, tą pradeda suprasti, tik gal suprato pervėlai, kaip ir prieš jį buvę Maskolijos administratoriai ir pats caras, todėl jie ir neįstengia nuraminti žmonių.

Stolypin dabar visiems užrubežinių laikraščių korespondentams stengiasi įkalbėti, juos pertikrinti, jog jis nemislija vaikyti naują dumą, bet priims jos užgyrimus. Matyt, išplatinimas užrubežiuose tokios nuomonės jam reikalingos, jeigu pats kviečia pas savę užrubežinių laikraščių korespondentus ir jiems išdėstinėja, aiškina savo mierius ir ateinančių laikų Maskolijos politiką.

Platinimas tokios nuomonės užrubežiuose ir carui ir Stolypinui labai reikalingas, nes be dums caro randa užrubežiuose negauna jau niekur pinigų pasiskolinti, o be paskolos negali ilgai laikytiesi, kadangi surinkimų nepakanka ne reikalingiausiomis išlaidoms. Bet užrubežinių bankininkai, syki car rando prigauti ir esant dūmai nesiskubys su davimu naujos paskolos, kol nepaaiškins, kad ta duma ištikro galinga, kad randa jos užgyrimus priima, kad skaitosi su-

Maskolijos žmonių troškimais.

Jeigu Stolypin galėtų gauti paskolą namieje, jis nešauktų pas savę užrubežinių laikraščių korespondentų, bet apie gavimą paskolos Maskolijos viduriuose negalbut kalbos. Ramiuose laikuose randi neskolino Maskolijos didžturčiai, tai dabar, revoliucijos laikuose, dar mažiau skols. Mat didelis skirtumas yra tarp Maskolijos ir vakarinės Europos. Antai Prancūzijos rando šolios nemažesnės už skolas Maskolijos, bet ten randa užrubežiams ne cento neskolinigas, kaltas vien savo žmonių ir jiems vien palukenas moka; prancūzams daug milijardų kalti kitų tautų randa.

Kadangi dabar, nesurinkus dūmai, Maskolijos randa negali gauti pinigų užrubežiuose, o jų butinai reikia maistui baduojančių gyventojų, tai tam tikslui jis nori priverstinai paimti 50 milijonų rublių iš taupomųjų kasų; tam tikslui su prievarta paima žmonių sudėtus pinigus. Bet ir tą daryti pavojinga: žmonės, išgirdę apie rando mierius, gali pasiskubinti iš taupomųjų kasų atsiimti savo pinigus, kaip darė laike karės.

Vokietija.

Pereito utarninko dieną Vokietijoj atsibuvo antrieji rinkimai parlamento pasiuntinių. Ką išrinko, koki galutinai ir kiek kokios partijos kandidatus susirinks ateinančiame parlamente, dar tikrų žinių nėra.

Prūsų Lietuvoj, kaip matyt laikraščiuose, ypač Klaidys Maskoliją teip, kaip padorės. Gal jis tokius norus ir turi, bet tankiausiai valdininkų norus supainioja gyvenimo reikalai: administratoriai turi tankiai daryti ne tą, ką nori, bet tą kas yra galimas. Kas to nesupranta, tas niekada nieko gero neįveiks. Stolypin, rodosi, tą pradeda suprasti, tik gal suprato pervėlai, kaip ir prieš jį buvę Maskolijos administratoriai ir pats caras, todėl jie ir neįstengia nuraminti žmonių.

Stolypin dabar visiems užrubežinių laikraščių korespondentams stengiasi įkalbėti, juos pertikrinti, jog jis nemislija vaikyti naują dumą, bet priims jos užgyrimus. Matyt, išplatinimas užrubežiuose tokios nuomonės jam reikalingos, jeigu pats kviečia pas savę užrubežinių laikraščių korespondentus ir jiems išdėstinėja, aiškina savo mierius ir ateinančių laikų Maskolijos politiką.

Platinimas tokios nuomonės užrubežiuose ir carui ir Stolypinui labai reikalingas, nes be dums caro randa užrubežiuose negauna jau niekur pinigų pasiskolinti, o be paskolos negali ilgai laikytiesi, kadangi surinkimų nepakanka ne reikalingiausiomis išlaidoms. Bet užrubežinių bankininkai, syki car rando prigauti ir esant dūmai nesiskubys su davimu naujos paskolos, kol nepaaiškins, kad ta duma ištikro galinga, kad randa jos užgyrimus priima, kad skaitosi su-

dėl tai randa ir išsiuntę Vokietijon savo komisorius prašalinti, kiek galima, ne susipratimus. Iki šiol tarybos vedasi pasekmingai; bet neuztenka komisoriams susitaikyti, reikia dar sutartį užtvirtinti Vokietijos parlamentui ir Amerikos kongresui.

Bavarijoj, 4 d. vasario, atsibuvo galutigi rinkimai parlamento pasiuntinių. Katolikams, susidėjus su socialistais, pasisek laimėti dar 4 mandatus, kuriuos paveržė nacional-liberalams. Socialistai laimėjo vieną mandatą.

Prancūzija.

Prancūzijoj lankosi Anglijos karalius. Vokietijoj bijosi, kad Anglijos karaliaus atsilaukymas neprišidėtų prie dar didesnio susidraugavimo Anglijos su Prancūzija, kadangi tas būtų labai pavojingas Vokietijai. Mat ir be to daug yra nesutikimų tarp Vokietijos ir besirengiančių labiau susidrauganti vakariškos Europos svarbiausių tautų.

Gal aštrus nesutikimai tarp rando ir katolikiškos kunigijos Prancūzijoj išnyks. Mat daugelis miestų viršininkų, kaip Prancūzijos vyskupų užmanyta, pamsamde kunigams bažnyčias, bet padarytus kontraktus turi dar užtvirtinti provincijų viršininkai. Parlamente dar vykusių užmanymų nebuvo perkrautištas ir nežinia, kaip jo sanariai visą užmanymą priims.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus.

Paroda įrengta rūmė p. P. Vileišio, Antakalnio gatvė, Nr. 24A, ir tęsis nuo 27 gruodžio ne trumpiau kaip per mėnesį.

Paskutinėmis dienomis parodai prisijūsta:

Iš Varšavos: Paveikslai, aliejiniai, pasteliniai ir akvarelės dailininkų Čurliano, Žmuidzinavičiaus ir A. Pačiukaičio ir surinktos V. Pačiukaičio lietuviškos juostos su paaiškinimu, kokių raštų kiekviena iš jų austa. Iš Kazanės: Dailininko A. Jaroševičiaus: Paveikslai Lietuvos papuošimo bažnyčių, vienetis ir daug įvairiausių projektų ir piešinių. Iš Vilniaus gub.: Išsiuviniai ir meginiai Emilijos Grauzinaitės ir darbai iš popierinės masos kaimo dailininko Izidoriaus Bako. Iš Peterburgo: Art. skulptoriaus J. Zikaro — 8 paveikslai iš vargingo lietuvių gyvenimo.

Joniškį valsčiuje, Vilniaus pavieto, dėlė jāvų ne užderėjimo — badas. Pradedama žmonės sirgti tifu.

Naktį, 13 d. gruodžio, policija suėmė „Naujosios Gaidynės“ leidėją p. Jaką-Tyrą.

Pagirių geležkelio salėje buvo Davidovo sušauktas „rusų žmonių sąjungos“ susirinkimas. Davidov žinomas yra Homelio skerdynėje. Žmonių susirinko į 300. Čia buvo valdininkai, oficeriai ir daug ponų; ant geležijos matyti buvo šiek tiek darbininkų. Prie įėjimo ne vienas, bet dešimtis milijonų doliarų kas metal. To-

maldo, paskui pradėjo kalbėti Davidov, kuris savo kalboje visaip šmeižė kitataučius, ypač žydus, nesigailėdamas jokių išsireikimų. Papeikė teip pat apšvietos ministerio Kaufmano pasiūlymą, kuris leido žydams įstoti į mokyklas ir steigti savasias mokyklas. Galų-galė kalbėtojas pranešė, kad Vilniuje išeinantis laikraštis rusų kalboje, „Vilenskij Viesnik“, gaunąs pašalpą ne tik iš valdžios, bet ir iš „Bundo“.

Po to Davidov patarė išrinkti Vilniaus skyriaus valdybą. Pirmininku išrinktas O. Andriejev, jo padėjėju Lizin ir sekretorium Tatišev.

Ant galo gimnazistas Jemenko perskaitė juodašimtiškas eiles, už kurias Davidov prisegė jam sąjungos ženklelį. Už surinktus pinigus nusisuntė telegramą carui, vyriausiaj sąjungos tarybai ir adm. Dubasovai.

Gruodžio 16 d., inteligentų klubas įrengė muzikališką vakarą baduojančių naudai.

Naktį į 26 d. gruodžio policija padarė mieste daug kratų. Buvo krata pas p. G. Landsbergį; nors nieko ypatingo nerado, tačiau, apsaugos skyriui įsakius, suėmė p. G. Landsbergio dukterį, p-lę Gabrielę. Tuose pat namuose suėmė dar p. Motiejų Baltusį.

Iš Lazdunų, Ašmėnos pavieto, Vilniaus gubern.

Lazdunai — tai P. K. Milevskio dvaras; jame stovi menka medinė bažnytelė; pirmiausia filija, o neseniai perdirbta į parapiją, prie kurios prisiskaito daugiausia kaip 6000 parapijonų vieny tik lietuvių, su mažu išimimu sugudėjusių, bet ir tie dar ne visiškai užmiršo prigimtą savo kalbą ir jie dar supranta lietuviškai geriaus ne kaip lenkiškai. Lazduničiai, paklauskim vienas kito, kur tiesos mūsų tautos, mūsų lietuviškos kalbos? Kodėl iškisio mums dar užginta vartoti prigimtą lietuvišką su paaiškinimu, kokių raštų kiekviena iš jų austa. Iš Kazanės: Dailininko A. Jaroševičiaus: Paveikslai Lietuvos papuošimo bažnyčių, vienetis ir daug įvairiausių projektų ir piešinių. Iš Vilniaus gub.: Išsiuviniai ir meginiai Emilijos Grauzinaitės ir darbai iš popierinės masos kaimo dailininko Izidoriaus Bako. Iš Peterburgo: Art. skulptoriaus J. Zikaro — 8 paveikslai iš vargingo lietuvių gyvenimo.

Joniškį valsčiuje, Vilniaus pavieto, dėlė jāvų ne užderėjimo — badas. Pradedama žmonės sirgti tifu.

Naktį, 13 d. gruodžio, policija suėmė „Naujosios Gaidynės“ leidėją p. Jaką-Tyrą.

Pagirių geležkelio salėje buvo Davidovo sušauktas „rusų žmonių sąjungos“ susirinkimas. Davidov žinomas yra Homelio skerdynėje. Žmonių susirinko į 300. Čia buvo valdininkai, oficeriai ir daug ponų; ant geležijos matyti buvo šiek tiek darbininkų. Prie įėjimo ne vienas, bet dešimtis milijonų doliarų kas metal. To-

adū kun. M. rusesčiui, ne šokia ne tokia kalba: vienas žodis lietuviškas, antras gudaiškas, trečias lenkiškas, teip, jog ir bažnyčioje pradėjo kalbėti gudaiškai.

Visiems žinoma lenkomanų propaganda: lenkina lietuvių dvarponiai, o kunigai lenkomanai užvis labiausiai darbą varo su pagalba bažnyčios; ypatingai per didesnius atlaidus, kada susirenka daugiausia žmonių ir atvažiuoja daugiausia kunigų. Štai gi ir pas mus, Lazdunų bažnyčioje, buvo 28 d. spalio Šv. Ap. Symono ir Julijos atlaidai, o 29 ir 30 — parapijonų rekolekcijos. Į šituos atlaidus ir rekolekcijas pasikvietė mūsų klebonas daugel kunigų, net 12, iš jų du lietuviu. Na, sakom, gal ir mums nors kartą pasakys lietuvišką pamokslą, jeigu ir kunigai lietuviai atvažiuo. Bet kur čia tau sakys pas mus lietuviškai! Lenkomanai kunigai su tuo tikslu tik ir atvažiuoja į atlaidus lietuviškosna parapijosna, kad sulenkinti lietuvius, kad savo pamokslais juos aptamsinti. Nes kada tuodu lietuviu kunigu užklaušė mūsų klebono, kun. Mackevičiaus: „dėlo Lazdunuose — lietuviškoje parapijoje, kur ikišiol namie vartojama prigimta lietuviška kalba, nėra lietuviškų pamokslų lietuviams, o tik lenkiški“. Jis atsakė, kad „parapijonai gerai supranta lenkiškai“. O kiti kunigai lenkomanai, kaip tai: Visnes klebonas, Survilikių. Dudų ir kitų, kurie ten buvo, išgirdę tokį kun. lietuvių klausymą, kaip perkunipirmiausia filija, o neseniai perdirbta į parapiją, prie kurios prisiskaito daugiausia kaip 6000 parapijonų vieny tik lietuvių, su mažu išimimu sugudėjusių, bet ir tie dar ne visiškai užmiršo prigimtą savo kalbą ir jie dar supranta lietuviškai geriaus ne kaip lenkiškai. Lazduničiai, paklauskim vienas kito, kur tiesos mūsų tautos, mūsų lietuviškos kalbos? Kodėl iškisio mums dar užginta vartoti prigimtą lietuvišką su paaiškinimu, kokių raštų kiekviena iš jų austa. Iš Kazanės: Dailininko A. Jaroševičiaus: Paveikslai Lietuvos papuošimo bažnyčių, vienetis ir daug įvairiausių projektų ir piešinių. Iš Vilniaus gub.: Išsiuviniai ir meginiai Emilijos Grauzinaitės ir darbai iš popierinės masos kaimo dailininko Izidoriaus Bako. Iš Peterburgo: Art. skulptoriaus J. Zikaro — 8 paveikslai iš vargingo lietuvių gyvenimo.

Joniškį valsčiuje, Vilniaus pavieto, dėlė jāvų ne užderėjimo — badas. Pradedama žmonės sirgti tifu.

Naktį, 13 d. gruodžio, policija suėmė „Naujosios Gaidynės“ leidėją p. Jaką-Tyrą.

Pagirių geležkelio salėje buvo Davidovo sušauktas „rusų žmonių sąjungos“ susirinkimas. Davidov žinomas yra Homelio skerdynėje. Žmonių susirinko į 300. Čia buvo valdininkai, oficeriai ir daug ponų; ant geležijos matyti buvo šiek tiek darbininkų. Prie įėjimo ne vienas, bet dešimtis milijonų doliarų kas metal. To-

lietuviams lietuviškai, bet dar patys, jeigu norite gerai išpildyti savo pašaukimo priedermes, privalote išmokyti lietuviškai ir skelbti Dievo žodį lietuviams ne kitaip kaip lietuviškai, nes, sako, kaip nežmoniškas būtų daktas, jeigu tikriems lenkams Lenkijoj kunigai sakytų pamokslus lietuviškai; teip nežmoniškas darbas, o labiausia nekunigiškas pasielgimas, kada kun. lenkomanai Lietuvos bažnyčiose lietuviams sako pamokslus lenkiškai!

Iš Naumiesčio, Suv. gub.

Keletas Šilgalių valstiešius ukiniukų, nutarę sustatė telegramą ant vardo Ministerij Tarybos pirmininko, prašydami, įvedant Lenkijoj sąvyvaldą, atkreipti akį į Suv. gub. lietuvių, apgyvenančius beveik visą Suv. gub. ir įvesti visas valdžios įstaigas, kur tas bus galimas, lietuvių kalbą, o niekuomet ne lenkišką, kaip visai svetimą ir nesuprantamą žmonėms.

Naumiesčio pašto viršininkas nepriėmė tokio telegramo, aiškindamas, kad jeigu telegramas paduodamas nuo kelių upatų, tai jau čia susitvertia kaip draugija, o pagal telegrafo įstatą, visi telegramai, paduoti nuo visokių draugijų, turi buti su parašu vien tikrai pirmininko arba galiojotojo nuo draugijos. Mat, jo nuomone, tai jeigu keletas žmonių nori ko nors prašyti, tai pirmiausia turi sutverti draugiją, o potam tik gali prašyti. Gana keistas to ponelio sumanymas, po draug ir telegrafo įstatą. Nežinau, ar Naumiesčio pašto viršininkas, pataikaudamas lenkamams (nors patsai yra rusas), ar nesuprastasmas viso to dalyko, kaip girdėjau, jau tris tokius telegramus atsisakė priimti.

Baigdamas rašyti apie tą atsitikimą, turin pridėti, kad, kaip žinau, neseniai keletas telegramų iš Naumiesčio buvo paduota, žinoma, apie kitą dalyką, teip pat su parašu daugelio Naumiesčio gyventojų, prie kurių prigulėjo ir Naumiesčio pašto viršininkas.

Iš Vabalninkų, Pan. pav.

Valstiečiai, pabaigoje rugsėjo mėn., nusintę į Kauno gub. laudies mokyklų direktiją prašymą, kad jiems Vabalninkuose paskirtų mokytoją lietuvi. Štai, lapkričio 25 d. (mask. kal.) direktija, per valsč. raštinę, atsaakė seniunams Čipėnų valsč. „dėl apjovijimo“ žmonėms, kad jų tas prašymas negali buti išpildytas, kadangi nėra „pravosposobnavo kandidata litovca“, kad prie pirmos progos išpildysianti jų (valstiečių) reikalavimus, jei atsisirąs kandidatas, kad tik-tai dabar leistų vaikus mokyklon (mat buvo parašę „neleisim vaikų“). Dabar valstiečiai renka parašus ant kito prašymo į direktiją, kuriame kandidatu nurodo p. Joną Sloksnaitį, mokytoją iš Lomžos gub. ir antrą kartą prašo paskirti lietuvi. Pažiūrėsim, ką dabar atsakys Viskas butų gerai, tikta gaila, kad pas mus atsirado tokių išgamy, kuriems reikalingas rusas mokytojas,

kuriems rūpi trukdyti mūsų užmąnyms apšvietimo reikalus, kurie nenori mokytojų lietuvių. Čia kalbu apie keletą valstiečių, kurie leidžia i Vabalinkų mokyklą savo vaikus. Keletą savaičių mokyklą lankė, rodos, pusseptinto (mat vienas perpus lenkas), o dabar pasiūgino iki 17, terp kurių yra keletas rusų (paties mokytojo, krasos viršininko) ir lenkų („monopolistiko“ ir k.). Paziūrėkime dabar i Kurpeliskės ir Čipėnų mokyklas. Vienoje pusantro šimto, antroje arti 80; o kad dar būtų vietos, tai i jas pristytų kitiečiai.

Pradedamųjų Kauno gub. mokyklų programos.

Rugsėjo 11—13 d., kaip yra žinoma, susirinkę i Kauną mūsų mokyklų „apaštalai“ (buvo ir keli lietuviai, bet jie turėjo tik patariamąjį balsą) rūpinosi apie jų reikalus. Sėdėjo, galvojo, mąstė, tarė, na ir pagalios nutarė: pirmamečius vaikus galima mokyti lietuviškai, bet nuo pirmos dienos kasdieną turi būti išguldoma ir rusų kalba; augstesniuose gi skyriuose, išskyrus 3 valandas per savaitę lietuviškos kalbos, viskas turi būti išguldoma rusiškai, vienok, jeigu neatbuntai yra reikalas, tai galima pasinaudoti ir lietuviška kalba. Mat, pirma negalima buvo naudotis lietuviška kalba, o reikėjo mokyti taip vadinamą natūrališku metodu, tai yra, jeigu padėkim, reikėjo supažindinti su rusišku žodžiu mūsų, tai mokytojas mušdavo, jeigu su žodžiu juoktis, tai jis juokėsi, o jeigu su žodžiu spirti, tai spardėsi ir tt.. Neseniai tas programos tapo išsišedintais lietuviams mokytojams Kauno gub. Tame programoje pasakyta, jog antrame skyriuje (per tas tris valandas lietuviškos kalbos), apart skaitymo, rašymo ir mokinių ant atminties, turi būti pereita beveik visa etimologija, bet paskui pasakyta, jog išguldymas lietuviškai, rusiškais gramatikos turti eiti paraleliškai, taigi, suprask, jog tiekpat reikia pereiti ir i rusiškais gramatikos. Čia tai jau patys rusai prisipažino, jog jie daug mažiau gali padaryti, negu lietuviai, nes nuo rusų mokytojų reikalavo gramatikos mokytį tik 3-me skyriuje, o nuo lietuvių gi 2-me skyriuje ir net dvi gramatikos: lietuvišką ir rusišką. Jeigu dar atmysime, jog prie rusų mokytojų atėdavo i mokyklą jau pramokusieji lietuviškai, o tada greitai galima buvo išmokyti ir rusiškai, o prie lietuvių mokytojų ateina visi nemokantieji ir nuo pastarojo reikalaujama per tą patį laiką išmokyti ir lietuviškai, nemaž „nenukriaujus“ rusų kalbos, tai galima suprast, ant kiek daugiau biurokratai reikalauja nuo lietuvių mokytojų, negu nuo rusų.

Prie pradėdant mokslą teko man pasikalbėti su savo inspektorium. Man pasakius, jog įvedant lietuvišką kalbą, negalima per tą patį laiką išmokyti rusiškai tiek, kiek pirma, jis atsakė, jog mokytojas gali padalinti i 4 arba net i 5 skyrius, bet programos pradedamųjų mokyklų Vilniaus apskrįčio, baigiant mokyklą, turi būti išpildytas. Mat koks gudragalvis pedagogas: prie vieno mokytojo 4 arba net 5 skyriai. Pirmam skyriui, kur dar vaikučiai nemoka skaityti, rusų kalbą priskaito mokyti i pasikalbėjimų. Mat mokyklos sienos išpuoštos viokišiais paveikais i rusų is-

torijos, „atsizymėjusių veikėjų“ ir dar visokiais iš gyvenimo kokių šiaurinių rusų, kurie savo apsilaisvymu ant tiek yra svetimi mūsų vaikams, jog vaikas, pirmą kartą matant tokią karikatūrą, net išsigąsta, — o tai vis medega išguldymui rusiškais kalbais. Ogi dar spintose albumai „svetųjų“, visokių „soborų“ ir „cerkvių“, taigi ar gali tu, mulki lietuvi mokytoja, ru-goti, jog mažai medegos išguldymui rusų kalbos! Taip, „medegos netruksta“. Nežinau, kaip daro kiti draugai, bet aš dar pirmamečių vaikučių nē maž nemokinau rusiškai, nors prisakytą mokyti kasdien. Lauksiu, ką pasakys, atvažiavęs, mano „principalas“.

Mok. Jurgis Taučėbalis.
V.Ž.

Iš Mintaujos.

Susandė sugautą Liepojuje anarchoistą Gessą. Kaip matyti iš rastų pas jį laišku, jis priklausęs prie ginkluotos organizacijos, kuri užmūšinėja valdininkus.

Iš Rygos.

Rygoj, 25 d. gruodžio, pagal apskrįčio karės-teismo nutarimo, sušaudė Leibą Ezerą už policisto užmušimą. Rygoj dviejose vietose užtikto slapto ginklų sandrovės. Etno dirbtuvėje suėmė apie 30 darbininkų, rado 4,000 patronų ir piroksilino. Rygoj, 2 d. sausio, teismas pradėjo nagrinėti bylą apie buvusį Tukkumę sukilimą. Kaltinamųjų — 72, apginėjų daugiau kaip 30.

Šiomis dienomis geležinkelio stotyje policija suėmė nežinomą žmogų, kuris pasakius nurodė policijai, kad Krasilnoj gatvėj (tokiame tai name) slepiasi trys revoliucionieriai. Tuojau policistų būrys, su policmeisteriu prysakyje, atvyko i Krasilną gatvę minėtųjų revoliucionierių suimti. Pastariejie pradėjo šaudyti i policistus ir užmušė apsaugos skyriaus agentą Birinkovičių, suėmė gi apsaugos skyriaus viršininką Grigusą ir keturis policistus. Policistai teippat šaudė i revoliucionierius ir du jų nušovė, o trečią, sužeistą, policistai pribagė šautuvų apsodais.

Pabaltijos krašto generalgubernatorius, baronas Meller-Zakomelski, nubaudė Dorpat universiteto studentą Čapurskį už dragunų būrio garbės įžeidimą 100 rubl. baudos arba 2 mėnesiais kalėjimo.
V.Ž.

IŠ AMERIKOS.

Maskoliški pabėgėliai.

New York. Ant Hamburgo garlaivio „Pensylvania“ atkako čia 2000 maskoliškų pabėgėlių. Laivo kapitonas sako, jog jie užsilaikė laike kelionės neramiai ir nekartą kapitonui reikėjo įsikišti ir stabdyti jų neramumą. Bet kodėl jie buvo neramūs? Turbut kiekvienas protaujantis žmogus gali matyti iš skaitliaus maskoliškų pabėgėlių ant vieno laivo. Matyt juos sukimšo kaip silkes bačkoj. Prieš tai jie ir turėjo tiesą rugoti ir išreikšti neuzganėdinimą.

Negeras Dievo paliepimas.

New Martinsville, W. Va. Likosi čia suareštuotas vyras vardu Harry Howard, kuris bandė miestą Smithfield uždegti. Sumtas, jis sakė, jog jam Dievas prisakė miestą uždegti. Jis mirtinai sužeidė dvi ypati, kol jį suareštavo.

Nesibūčiuot.

Sveikatos užveizda mieste New Haven, Conn., išleido persergėjimą gyventojams, kad dabar, siaučiant čia gripai, niekas nesibūčiuotų, nes gali užsikrėsti liga. Užsikrėsti vienok galima ne vien besibūčiuojant, bet ir kitokiais būdais, net valgant ir geriant. Argi todėl, sulyg sveikatos užveizdos nuomonės, kol gripa siaučia, žmonės turėtų atsistaiyti nuo valgio ir gėrymo, teipgi nuo kvėpavimo?

Tarybos su Japonija.

Washington, D.C. Čia prasidėjo tarybos tarp Amerikos rando ir Japonijos ambasadoriaus. Abidvi pusės stengiasi padaryti naują sutarimą ir prašalinti nesutikimus dėl išvijimo iš Kalifornijos mokyklų japoniečių vaikų. Japonija sutinka, kad i Ameriką nebūtų įleisti pulkai prastų japoniškų darbininkų, bet reikalauja, kad ir Amerikos darbininkai neturėtų tiesos atkakti i Japoniją.

Orlaivių lenktynės.

St Louis, Mo. Spalį mėnesį čia atsisbus terptautiškos orlaivių lenktynės. Reikia geisti, kad jos pasisektų geriau, negu laike didesės parodos mieste St Louis.

Vaikų žudintoja.

Des Moines Ia. Suareštavo čia moterį F. West. Kaltina ją už tai, buk ji, nužudymui, priminė mergvaikius ir nužudiusi, kunus jų, paslėpimui, degino pečių.

Gaisrai.

Philadelphia, Pa. Nuo eksplozijos užgimęs gaisras dirbtuvėse Baldwin Locomotive Works pridirbo nuostolių ant 1000000 dol. Nu griuvusių lubų vienas ugnagesys ir 3 darbininkai liko sužeisti.

Harrisburg, Pa. Viduryj šito miesto siautė gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 250000 dol.

Troy, N. Y. Sudėgė čia įtaisos Troy Waste Mfg. Co. Nuostoliais gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Šalčiai.

La Crosse, Wis. 30 d. sausio i šitas aplinkines nuo šiaur vakarų atėjo šalta vilnis. Termometras nupulė iki 22° F. žemiau zero. Dakotoj ir Nebraskaj termometras rodė 23° F. žemiau zero.

Explozijos.

Charleston, W. Va. Stewart anglių kasyklose, netoli Fayette, atsitiko baisi eksplozija, kurios apie 100 darbininkų likosi užmuštų. Exploziją pagimdė, kaip užtikrina kompanija, anglių dulkes. Tas jau rodo, kad olos nebuvo ganėtinai ventiliuojamos. Terp užmuštų yra 20 svetimtaučių, ne amerikėnų, pravardžių jų ne žino. Ar terp jų nebuvo lietuvių, nežinia.

Fort Wayne, Ind. Ant lokamotyvos tavorinio traukio explodavo garinis katilas. Explozijos 2 geležinkelio tarnai likosi užmušti, vienas sunkiai sužeistas ir 20 vagonų sudaužyta.

Marion, Ill. Kastynėse Big Muddy Coal Co., netoli Johnson City, explodavo parakas. Explozijos 5 darbininkai likosi užmušti; sužeistų yra 11.

Fontanet, Ind. Netoli nuo čia, išlekė padanges Lafin & Rand Co. parako dirbtuvės. Du būvę dirbtuvėj darbininkai explozijos liko i amotus sudraskyti.

IŠ DARBO LAUKO.

CHICAGO, ILL. Western Union Telegraph Co. paleido 700 priimtų pirma darbininkų ir priėmė jų vietoj prigu-linčius i uhiją.

TORONTO, CANADA. Su-streikavo čia 700 telefonistų, kadangi kompanija paigino joms darbą laiką.

ALLEGHENY, PA. Dirbtuvėse Pressed Steel Car Co. prasidėjo darbai.

EMETH, PA. Šitose ap-linkinėse yra dvejios anglų kasyklos, bet jose dirba mažai: dabar dirba vos dvi, daugiausiai tris dienas savaitę.

LUDLOW, COL. Darbai eina čia gerai, vien tas nedirba, kas dirbti nenori. Nuo pradžios šių metų pakėlė čia ant 5% darbininkų algas. Darbų čia yra ilgesniam laikui.

ROCKWALE, COL. Darbai eina čia gerai, darbininkai dirba kiekvieną dieną.

GREENCASTLE, IND. Darbai čianykščiose dirbtuvėse pasiliovė. Maza yra viltis, kad jose greitai vėl pradėtų dirbti.

PITTSBURG, PA. Durtuvėse American Sheet & Tin Plate Co. visiems darbininkams pakėlė algas.

WASHINGTON, PA. Kasyklose Red Carbon, esančiose 18 mylių nuo Washingtono, straukuoja darbininkai, kadangi kastynių savininkai atsakė priimti darbininkų apdirbtą algų tarifą.

CHICAGO, ILL. Darbai čia truputį sumažėjo, dabar sunkiau čia gauti darbas negu pirma, darbininkų daug yra be darbo. Kas turi darbą, tas laikosi i laikabines.

GORY, IND. Šitose ap-linkinėse bus pastatytos didelės geležies dirbtuvės, kuriose ras darbą keli tukstančiai darbininkų.

ATHENS, OH. Darbai šiom kartu eina čia negeriau: darbininkai dirba vos dvi dieni savaitėj.

KEWANEE, ILL. Western Tube Co. dirbtuvėse šiom tarpu darbai eina gerai, bet i kitur pribuvusiam darbas sunku gauti. Nuo naujų metų pakeltos darbininkų algos ant 10—12% bet tik dirbantiems nuo dienos, dirbantiems nuo stūkų algos pasilikos senosios.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Pittston, Pa.

Sausio 6 d. čionykščj teatrališka kuopa, svetainėj po liet. bažnyčia, atlošė tragediją penkiose veikmėse po vardą „Užmušimas caro Aleksandro II“. Lošimas buvo pusėtinai geras iš vieų šalių. Lošėjai pasisfengė nuduoti savo roles vidutiniai, nors tuli pasirodė ant scenos pirmu kartu. Publikos buvo diktai; daugelis turėję tikietus nusipirkę i kalno ir atėjusieji vėliau, turėjo grįžti namon, nes svetainėje nebuvo vietos. Užganėdinimui publikos, teatras buvo atkarkotas 13 d. sausio. Gaila vien, kad teatro rengėjai nepasistengė paimiti atsakančes lošimui svetainę, tasyk ir publika būtų labiau užganėdinta, ir kuopa būtų apsiėjės dar su mažesnės lėšoms.

Pinigų surinkta virš šimto dollarų; kasty pasidarė per 50 dol. I likusiųjų kuopa paaukavo \$10.00 kankintiniams, \$5.00 „Anšrai“ ir \$5.00 „Motinėlei“.

Iš Springfield, Ohio.

Yra čia burelis lietuvių, susidedantis iš 9 ypatų, daugiausiai neseniai pribuvusių i šitvėnės. Gyvenant sutikime, vaidų nėra; pasitaikius progai, atsimeina ir apie tėvynės vargus, aukauja, kiek kas išgali, revoliucijos reikalams. Laikraščius skaito: „Lietuva“, „Kova“ ir „Kataliką“.

„Lietuvų“ patėmėjau, No. 4, skyriuje iš darbo lauko Harrisburg, Ill., jogei tenai reikalingas kastynėse kalvis. Musų miestelyje yra jaunas vaikas, kuris tėvynėje mokinosi kalvystės dvejus metus, jis norėtų gauti darbą kalvėje. Žinoma, pirmininkauti negali, tik pagalbininku. Jeigu kur lietuviškose kolonijose būtų reikalingas toks pagalbininkas, kreipkitės po adresu: Ben. Survilas, 28 N. Spring st. Springfield, Ohio. K. Bielskis.

Iš Cambridge, Mass.

23 d. sausio atsisuvo čia prakalbos, parengtos „Minutos vyrų“. Minėta kuopa gyvuoja su viršum metal; jos mieriai: mokėti po 50 c. kas mėnesis, kol trauksis revoliucija Rusijoj; jie rengia prakalbas ir visokiuose susirinkimuose renka aukas pagelbėjimui kovojantiems su šiaurės meškinu. Šitą kartą, atmindami kruviną nedėlią, „Minutos vyrų“ tą dieną parengė prakalbas. Negalėdami gauti salės 22 sausio, parengė 23 dieną. Žmonių susirinko vidutinis skaitlius.

Pirmaisiai kalbėjo vietinis kalbėtojas J. Laurinaitis. Kalbėtojas aiškino, kaip mums tą dieną išpultų atminti. Kada žmonės buvo privirsti eiti melsti caro malonės, jis pasiuntė pulkus nuozmių kareivių papenėti tą badaujančią minią švinu. Priminė, jog popiezius prakeikė Kazlauckienę už išmišlyjimą jam nepatinkamo tikėjimo, bet jis neseniai prakeikimo carui, kuris tiek nedorybių papildęs, bet vietoj prakeikimų, prisakina kareivius, kad šautų savo tėvą ar motiną, jeigu jis badu miršta ir prašo pagalbos. Kalbino padėti nors medegiskai musų broliams, dedant centus, o tie centai priartįs gal carui.

Antras kalbėjo M. Paltanavičia iš Worcester. Jis ragino jaunuo menę prie mokslo, aiškino mokslo vertę, liepė skaityt gerus raštus, kad apsisiviet ir susivienyje, žinotume kaip apsieiti su priešais. Paskutinis kalbėjo S. Gillius iš Lynn. Šitas savo karštoj kalboj aiškino tautų kilimą ir puolimą, dabartinį stovį pasaulį, teipgi priminė tautų didvyrius. Ragino prisidėti su aukoms prie revoliucijos. Buvo padaryta kolekta. Surinkta \$8.79.

Čia yra vidutinis skaitlius lietuvių, tik gaila, kad nevisi eina i susirinkimus; daugelis mano, kad viską gerai žino ir be prakalbų, o nuėjus, girdi, reikia mesti dar i kepurę; vėliau išsigerti rudžio už tuos pinigus.

A. Babilius.

Iš Baltimores, Md.

Antrą dieną Kalėdų, besilinksminant tarpe draugų pas Vaisnį. Pranas Lastauskas užmanė paaukauti kovotojams už laisvę tėvynės ir paaukavo 50c., o Kazimieras Janišauskas 25c. Draugai, išgirdę tokią nemaloną sau žinią, traukė per duris ir iš 10 vyrų, likome tik du ir 3 merginos, bet tos pasakė, kad čia ne meta ir nieko neduos. Bet subatvakariais ir tankiais kitais vakarais, tai tik skambas skardžiai balsais salionai, pripildyti musų karštygių.

kurie ten kovoja su pasisventimu keldami musų tautą. Kadangi mažai aukų turim, tai nutarėm i siuntimą palikti tolesniam laikui, laukdami progos daugiau surinkti. Gavę nedėlinę užmokesnį, vėl atsiminėm tėvynę Lietuvą ir sudėjome: K. Janišauskas \$1.00, Pranas Lastauskas 50c. ir P. Glaveckas 25c. Viso, su pirmiau paaukautais, \$2.50. Pinigus siunčiam „Lietuvos“ redakcijon. Paskiriame L.S.D.P. K. Janišauskas.

Iš West Lynn, Mass.

26 d. sausio atsisuvo čia lietuvių ukėšų klibo balius ir teatras. Buvo perstatyta drama „Išgama“. Lošė W. Lynnio Lietuviška Teatrališka Drangystė.

Daug mūsų lietuvių nežinojo, ką zenklina išgama, tai buvė teatre dazinojo, ir pamatė išgamos darbus. Svečiai, atsilankę teatre, labai džiaugėsi, išgirdę lošimą lietuviškoje kalboje. Gaila tik, kad scena nebuvo atsakančiai paredyta, turbūt nebuvo užtekinai laiko. Balius traukėsi iki pusianaktų. Svečiai užsilaikė gražiai.

A. Budrevičius.

Iš Waterburio, Conn.

Nr. 4 „Lietuvos“ tilpo i musų miesto korespondencija p. Povilaikos, kurioje buvo kritikuojamos prakalbos, buvusios 13 d. sausio. Aš buvau laike prakalbų ir kalpo mylintis teisybę (apie tai tik kiti gali spręsti, pačiam apie mylėjimą teisybės kaip ir apie savo nuopelnus nepritinka kalbėti. Rd.), nepataikaudamas niekam, perskaitęs minėtą korespondenciją, manau, kad Povilaika arba nebuvo laike prakalbų, arba jų neklausė, jeigu negirdėjo, ką kalbėtojas sakė. Povilaika sako, buk pradėjus kalbėti p. Grigaičiui, žmonės pradėjo šunkauti, jog tą jau žino, ką jis kalba. Tuom tarpu daugelis buvusių gali paliudyti, kad jokių šauksimų nebuvo. P. Gr. pertraukdamas kalbą neperšprašinėjo, nebuvo nē reikalo, nes savo kalboj nieko neuzgavo. Murmėjo kelios ypatos prigulniūšios prie neramiasių čia žinomų lietuvių. Policistai tris šėvest turėjo (Taigi išpultų, kad bent pradžioj korespondencijos Povilaika ne toli prasiilenkė su teisybe, nes šunkavimai ir murmėjimai nelabai skiriasi, užmetinėjant kam, reikia aiškiai tikrą melą parodyti. Rd.).

Grinius savo kalboj kritiko Dr. Šliupą, pasakė, jog tas žmogus 25 metus skelbė laisvę ir lygybę, o 25 d. sumindžiojo tą savo mokslą. Visi būvę laike jo prakalbos tą matėme. Jis Waterburyj pasielgė kaip Maskolijos caras ir jo biurokratai. Sakė, jog turinti priešingas nuomones gali jo kalbą kritikuot, bet kada atsirado kritikas, tai jis nedaleidė daryti užmetinėjimus (jis pats nedaleidė, ar susirinkimo surengėjai? Susirinkimuose paprastai ne kalbėtojai tvarko daboja. Ar Waterburyj buvo kitaip? Rd.).

Toliau Povilaika rašo apie Philadelphos seimą. Aš ten ne buvau ir negaliu sakyti, kaip ten buvo. Povilaika sako, buk Grinius sakė, jog Šliupas išsitraukė rezoliuciją ir šmė skaityti, o paskui reikalavo, kad seimas ją priimty. Tuom tarpu, kiek aš girdėjau, Grinius sakė, jog Dr. Šliupas reikalavo priimti ne rezoliucijos jos neskaityti, bet seimas reikalavo perakaitymo (čia gal korespondentas klaidiai suprato Grinlaus

žodžius, nes seime niekas nepriešino rezolucijos skaitymui, pasipriešinimai buvo tik jos išturiui. Rd.) ir tasyk Šliupas nedavė kitam skaityti, tik pats ją perskaitė ir tada seimas ją priėmė. Paskui Grinius aiškino vertę pačios rezolucijos, bet ne teip, kaip Povilaika sako. Povilaikos korespondencijoj nėra nē krislo to, ką Grinius kalbėjo (reikia aprašyti kaip buvo kalbėta, nes i š to aprašymo visgi nieks nežinos kaip buvo kalbėta ir ką Povilaika pamelavo. Rd.).

Paskui buvo užprašyti žmonės priešingų nuomonių kritikuoti kalbą, bet Šliupo atsakymuose buvo ne žodžiai teisybės, bet žodžiai rustybės, niekinimas socialistų. Pabaigus Šliupui, Grinius antrąsyk aiškino.

Keiksmų laike prakalbų nē jokių nebuvo. Susirinkę buvo užganėdinti apart Šliupo pasekėjų. Povilaikos kalbos ir darbai Waterburyj yra vien pasididžiavimu; lietuviai i š jo besidarbavimo naudos mažai apturėjo, jis daugiau vaidų ir piktumo čia negu gero pasėjo.

Mylintis Dora.

Iš Levingston, Ill.

Darbai kasyklose eina gerai. I š kitur pribuvusiam darbas sunku gauti.

Lietuvių yra čia 14 šeimynų, o pavienių apie 50 ypatų. Yra čia 2 lietuviškos karčiamos, kitokių „biznierių“ nėra.

19 d. sausio, burelis lietuvių susirinko pas Bertulį ir sudėjo sušelpimui ir palaikymui revoliucijos Lietuvoj \$8.20; persiuntimo kasty atsitraukia 10c. (aukautojų pravardės pagarsintos kitur Rd.). „Lietuvos“ redakcijon siunčiame \$8.20. Pinigus tuos paskiriame L.S.D.P. K. Bertulis.

Iš Witherbee, N. J.

Čia lietuviai dirba geležies kasyklose; dirba 9 val. Darbai eina gerai. Ant dienos gaudavo po \$1.75, o dabar po \$1.85; jeigu išdirba visą laiką, gauna ant mėnesio 2 dol. (ar viršaus? Rd.). Dvi šafotos dirba dieną ir naktį. Darbą galima gauti; ir lietuviai gali čia važiuot, darbą gaus.

Lietuvių yra čia apie dešimtis šeimynų, bet čianykščiai lietuviai stovi žemai, nesupranta nē darbininkų, nē tautiškų reikalų; i uniją priguli vos keletas. Supranta vien dirbti geležies kompanijai. Laikraščius ir knygas mažai kas skaito.

Prie darbo kastynėse gana tankiai pasitaiko susizeisti, reikia sirgti ir tasyk nē nepagelbės, o turėdami bą prageria paskutinį tiką.

Smeklis

Iš Johnston City, Ill.

Darbai yra čia vien anglų kastynėse; visos kastynės čia bo iki šiol gerai.

Lietuvių čia yra apie dešimtis šeimynų, pavienių daug daugiau.

29 dieną sausio prieš pietvakarinėje anglų kastynėje atsitiko baisi nelaimė: nuleidus paraką i ola, iš karo perkraujant, vienas bertainiūkturėjo buti perlužęs, nuo liūpos kibirkšties explodavo uždegė kitus bertainiūkturėjo explodavo virš 30 bertainiūktų parako. Explozija gavo vienuoliką ypatų, teuzgautų yra du lietuviai, vienuolikos užgautų ypatų gydytojai lūdi, kad du iš jų pasveiktų. Mirė ir vien lietuvis, Jurgis Petrusaitis, yra viltis įgydyti antrą. Ataną Pauliuką.

J. G.

REIKALAI

Susivienijimo Lietuviu Amerikoje.
S. L. A. Draugystės ir Kuopoms!

Kuopoms, kurios reikalauja S. L. A. konstitucijos su modifikacijomis, o negavo dėl to, kad išsibaigė pirmasis spaudimas 1904 m., pranešu, jog atspausdintas naujas spaudimas pagal 21 Seimo nutarimą, sesija VI, skirėms 32; todėl, katroms draugystės ir kuopoms reikia naujai prisirašiusiems sąnariams konstitucijų ir mokesčių knygelę, teikis atsiųsti prie mūsų, kol ne išsiųsta centrališkam komitetui, tuomi užsiėdys kas tai siuntinėjimo.

Meldžiū kuopų raštininkų priduoti kuopos arba draugystės administracijos adresu, nės kaip kurių persimai.

M. J. Damijonaitis
3120 S. Halsted St. Chicago.

Ant visų polemikų laikraščiuose aš neatsakysiu. Reikšiamas burnos neužimsi, nes toki tik ir įieško progos, ką apdrabstyti purvais. Kur jų agitatyviški straipsniai la-bui organizacijos?

M. J. Damijonaitis.

Is Springfield, Ill.

79-ta kuopa S. L. A. ma-to, jog mūsų garbingoji or-ganizacija, kurios užduotis vienyti ir šviesti visus lietu-vius, darbuotis labai mūsų tėvynės Lietuvos, pastaruoju laiku suvis paliove veikusi, tartum mūsų garbingasis S. L. A. viską jau būtų atlikęs ir turi laisvą laiką išleisti. Bet pažūrėjus į stovį mūsų S. L. A. suvis kitaip rasime.

Matysime, kad netik ką nieko svarbaus nenuveikta, bet net ir reikalingiausios dar-bai neįdėjinti. Kas per XXI seimą Chicago, Ill. tapo už-nanyta ir užvirtyta, viskas nebeguli mūsų organizacijos viršininkų ir komisjonierių rankose. Nors baigiasi ir metai, bet nieko naujo dar nenuveikta. Knygų komisija, kuri apsiėmė užvesti naujo sistemo Centrališką knygą, iki šiol netik ka neužvedė knygy, bet dar ne komisjo-nierių su vienu kitu nesizino-ja. Dr. J. T. Zelviene, sa-narė to komiteto, 4 numeryje „Lietuvos“ praneša, buk kiti komisjonieriai jai nės ant laisvą neatsako. Tai rodo komisjonieriai! Aprinkimui vietos tautiškai kolonijai nusikirtoji komisija tiek te-nuveikė ką ir knyginė komi-sija. Kunigo Žilinsko už-nanyti medaliai revoliucio-s labai gal suvis mūsų Centro viršininkų liko už-miršti. Matyti tėvynė Lie-tuva ir dabartinis revoliucio-niškasis žmonių judėjimas mažai apeina mūsų S. L. A. viršininkus.

Mažai juos apeina ir S. L. A. laisvą. Jie turi savus rei-šius. „Lietuvos“ 4 nume-ryje korespondentas p. Šu-bertis Brooklyn, N. Y. pra-ka, kad tenaitinei kuopai aukus su reikalų pas-pasėdį S. L. A., gauta at-lymas, jog jis neturi laiko S. L. A. reikalais užsimti.

Jau ir pirmsėdis S. L. A., didžiausios lietuvių or-ganizacijos! Centrališkasis komitetas skundžiasi daug to turis surengime atskai-ka. Kadangi kiti sanariai centrališkio S. L. A. komite-tu suvis jam nepagelbsti. Jėnas rodo įstengia su-ėti žmonės erzinantį psnelį. „Ko nori sociali-stai? Ka mano mus Cen-triškąs raštininkas atsiėkti laisvą, jis vienas tik 79 kuopos visi 80 sana-kaip vienas, nenorime jau tokių atskaitų, su

panašiais straipsniais er-zinantiais mūsų brolius. Toki straipsniai kelia vien ermy-deriais ir neapikantą tarpe musų žmonių. Pereito ber-tainio susirinkime daug nu-stota mūsų kuopai naujų sa-narių dėl augsčiau minėto straipsnio. Žmonės, patyrę straipsnelio dvokančius ne-apykantos žodžius, atsisakė istototi 79 kuopas S. L. A. Mes nieko neturime prieš musų brolius socialistus, juos ger-biame ir tariame: lai gyvuo-ja socialistas tarp visų pa-saulės tautų, kartu ir tarpe musų brolių lietuvių. Lai išnyksta visoki mus tautos brolius erzinantį intrigantai! Te įvyksta tarpe musų tau-tos meilė, brolystė, lygybė ir vienybė! Mes suprantame, kad socialistų partija ge-riausia darbininkų sąjunga. S. L. A. vienyja tautiškąs pajiegas ir šelpia mirusius, o socialistas kelia žmonyse supratimą, jungia viso pasaulio darbininkus ir ru-pinasi jų reikalais.

Mesgi, daugiau budami dar-bininkais, lygiai gerbiame brolius socialistus kaip ir kitus tautiečius. Visos S. L. A. kuopos susipraskime. Nesiduokime kelioms ypa-toms už nosų vadžioti. Nuo mus pačių priguli organiza-cijos S. L. A. augimas arba nusilpnėjimas. Neleiskime Centrališkams viršininkams erzinančius visuomenę, var-du S. L. A. skleisti po žmo-nės straipsnius. Jeigu jie nemoka, arba negali parašyti straipsnelius traukiančius žmonis prie vienybės, lai sau pasilaiko ir pliauskalus.

Brangūs broliai ir seserys! Jau laikas pamislyti ir apie busiantį XXII S. L. A. sei-mą, kuris šimt atsisibos Cle-velande, Ohio. Privalome iš laiko apsvastyti visus reika-lus S. L. A., kad prisitartinus laikui, galėtume paduoti ge-rus užmanymus S. L. A. ir tautos labui. Taigi stengki-mės pereinoti seimo už-manymus greičiau įvykinti, nupirkti tautišką koloniją. Apmislykime visi, nes toki svarbus dalykai lytis visuo-menės. Delegatus į seimą siunčiant, reikia tēmyti, kad atsakanti žmonės taptų iš-rinkti. Iki šiol teko patirti, jog delegatų daugumas va-žiuodavo seimam tik iš pasi-tarinčiųjų. Vazinėdavo į seim-us daugiausiai tie patys, kurie kas metas važiuoja. Tokių tautiečių svarbiausiu tikslu buvo seimuose su ly-giais draugais pasimatyti ir laiką linksmai praleisti. S. L. A. reikalai mažai juos apeidavo. Gerbtinos kuopos, rinkite delegatus į seimą iš susipratusių žmonių, dau-giausiai iš darbininkų; susi-pratęs darbininkas kur kas labiau atjaucia kitų savo bro-lių reikalus, negu koks bur-zužiškasis ponelis. Suvažia-vus daugiau susipratusių dar-bininkų, patalkys iš savo tar-po išrinkti ir darbėtesnius organizacijos viršininkus or-ganizacija S. L. A. tasyk pa-tiks ir visi jo, reikalai ir už-manymai veikiau taps įvik-dyti.

Brangūs broliai ir seserys! Nors dabar pradėjime viską su atida svarstyti ir taktiškai veikti labai mūsų S. L. A.; iki šiol mūsų protą dau-giausiai valdydavo kelios ypatos, ne dvasiški, tai svie-tiški buržualiai, kurie visuo-met pratę sėdėti vien ofisuo-se ir musų tautoje kelti neapi-kančią, erzindami žmones. Su tokiais neramiais poneliais mūsų S. L. A. niekuomet ne-nepakils. Ilgiau valdydami mūsų S. L. A., jie, beabejo-nės, įvestų jį į naujas pin-klas, kaip kad turėjom nese-

niai su rymionais. Nenor-lami mūsų organizacijos nu-uoimimo, turime visos kuopos, sutarę, užprote-stuoti prieš sauvalę Damijo-naičių. Tarelių ir kitų jiems panašių buržujų. Tegul jie daugiau nerašo pliauskalų, prisidengdami vardu gar-baus S. L. A. Tene erzina mus brolių lietuvių! Dar sy-ki atkreipiame visų S. L. A. kuopų atidą ant reikalų mu-sų garbingos organizacijos S. L. A.

79 kuopa S. L. A.

Nebiaurokime patis
savęs.

Atsakaite C. K., Sus. Liet. Amer., No. 19 (sausio m. 1907.), patėmijau Centr. Se-kretoriaus p. M. J. Damijo-naičio straipsnį po antgalviu „Ko nori lietuviški sociali-stai?“

Tame straipsniuje autorius „taktiškai“ išveda, buk lietuviški socialistai esą „be taktos“, „karštuoliai“, „jiems truksta mokslo, susipratimo“, etc. Toliaus, pavartodamas kaip argumentą, priduria ištrauką iš privatiško laiško, kuriame laiško autorius nu-rodęs, buk: „per trūkumą socialistų tula kuopa S. L. A. laikosi netvarkiai“... Išsina, kad lietuviški socia-listai ne remia, bet ardo S. L. A. Bet ar galima dėl kelių kaltinti visus? Ir kas ištikro yra ardytojai, aš pa-sistengsiu nurodyti.

Pradžią tų „ardymų“ (jei-gu tik a r d y m u t a i g a l i m a vadyti), turbūt, padarė L. S. D. P. atstovas p. A. Zagaras, savo „Feljetone“, kurį patė-miję mūsų S. L. A. tuli „su-lai“ (kaip juos dabar daugy-mas vadina), ne kritikavo p. A. Zagaro straipsnį, bet tuoj prakeikimus mėtė lietuvi-škiems socialistams. Vietoj p. A. Ž. sakytį (jei jau inte-ligentams teip tiktų daryti): „betaktis“, „karštuolis“, „be susipratimo ir mokslo“, rėkia patys nežinodami kam. Tokiu būdu išsina, kad ne socialistai karštuoliai ir be-lotakiai, bet mūsų Susiv. ram-čiai (kad ne visi socialistai sutinka su A. Zagaro ir J. Širvydo išitarimais, parodo S. J. Baltrušaičio straipsnis: „Kur link eina?“, „Kovos“ 347 pusl. p. m.). Jeigu-gi S. L. A. darbai yra netvar-tikai vedami, tai ar-gi nebutų galima papeikti, teip lygiai kaip gerus pagirti? O juk Zagaras suvis nepelė S. L. A. tik, teip sakant, nusipyspojo, ar pasityčiojo? Iš didelis va-dinamų menkniekių, ką su-prantanti žmonės laikytų menku daiktu.

Toliaus („ištraukoj iš lai-ško“) rašo, kad t u l a k u o-p a trūkda socialistai. Bet kokią, to nemini. Tuomis su-kelia ardyderį daugelį kuopų, kur tik yra socialistų, kurstydamas susivienijimo narius ne socialistus. Iš-tikro, jei socialistai trūkda, kodėl nepasakyti kurie, ar bent kur? Juk tas blogo ne-atneš. Bet negarsinant, ga-li gimti dvi abejoni: 1-ma, — laiškas autoriaus galėjo neteisingai apsmėit jam ne-patinkančius socialistus, o 2-ra, — galėjo ir p. M. J. Da-mijonaitis tai išsivajoti. Bet ar ištikro socialistai ardo Su-sivienijimą? — Teip, atsa-kys p. M. J. D. Ne broliai! socialistai neardo, bet r e m i a Susivienijimą, nors gal ir ne visi. Kas gali užginti, kad lietuviški socialistai, budami socialistais, neyra drauge ir Susivienijimo na-riais? Argi mūsų vadovai, žadindami mus prie „broliškos meilės“, yra tos meilės pala-kytojai? Argi šauksmai: „lai išnyksta vaidai tarpe mūsų vadovų ir skaldytojų

partijas, ne yra tik maska-žods iki šiol dar niekas Su-sivienijimo neskalde partija-bet p. M. J. D. perskyrė j dvi priešingi partijas: Susi-vienijimo narius ir sociali-stus. Norint kad Susiv. ge-riaus bujotų, patarčiau mūsų Susiv. nariams ir viršinin-kams ne s t nesutikinti, iš kurių dygsta tautiška neapy-kanta, bet šaukti prie broli-škos meilės kitus, išsivadėti neapykantos netik kitataučių bet ir savųjų. Šmeždami so-cialistus (lietuviškus), šmei-ziatę patys save ir visą Susi-vienijimą. Ar tad nebutų gėda ir patiems glauštis po skraiste savo apsmėitųjų? Ar negeriamas būtų Susiv., jei p. M. J. D. rašytų atsakymą „betaktiams“, vietoj šmeižti tuos, kurie jį patį pasistatė kaip savo „šulą“? Ir dar tokius raštus talpyti atskai-toj, o paskui eimantui, kad darbo begalės? Juk iš to ir tamsiausias žmogus, pilvą su-siėmęs, saldžiai nusikvatos.

Ar netiesia? Sanarė XX kuopos S. L. A. Julija Eimaitė — Žiurienė.

Suprantu, kad tušti ginčai bei polemikos naudos neatga-bena, ypač laikau už blaurų darbą denunciacijas, drab-stymus purvais ypatų prie-singų nuomonių; bet negali užtylėti neatsiliepęs ant šmei-žimų ypatų, jeigu kas už gar-bų laiko drabstyti purvais ir šmeižti tik todėl, kad tos ypa-tos nesutinka su nuomonėmis šmeižiko.

No. 3 „Lietuvos“ tilpo mano straipsnelis, kuriame maž daug buvo nurodyta Su-sivienijimo viršininkų apsi-leidimas, nepilnakumas jų darbininkams ir pačių susi-vienijimo sąnarių apsi-leidimas, kad nesirupina reikalais orga-nizacijos, kad renkame tokias ypatas viršininkais, kurios neatsako reikalams mūsų Su-sivienijimo. Nuo XXI Sei-mo bėga antras pusmetis. Ir kagi naudingai ir gero mūsų viršininkai nuveikė labai Su-sivienijimui? Nėjokio žode-lio per visą tą laiką nuo mu-šiai (kad ne visi socialistai sutinka su A. Zagaro ir J. Širvydo išitarimais, parodo S. J. Baltrušaičio straipsnis: „Kur link eina?“, „Kovos“ 347 pusl. p. m.). Jeigu-gi S. L. A. darbai yra netvar-tikai vedami, tai ar-gi nebutų galima papeikti, teip lygiai kaip gerus pagirti? O juk Zagaras suvis nepelė S. L. A. tik, teip sakant, nusipyspojo, ar pasityčiojo? Iš didelis va-dinamų menkniekių, ką su-prantanti žmonės laikytų menku daiktu.

Dabartinėje baisioj kovoj už buvį, su teisybe nesirodyk, nes jį baisi visiems svyruojan-tiems stulpams kapitalistiško suredymo. Damijonaitis, cen-trališkasis sekretorius S. L. A. mano rastelį baisiu rado, nors jo ypatas visai nebuvo kliudyta, tas rastelis, anot pono Damijonaičio pasakos, juodašimtiškasis, balsus ir Da-mijonaitis nesigalėjo pasi-lyti mano ypatai juodašimčio varda. Tai inteligentiškumas, tai tolerancija? Bet mes to-kius ponus pažystame ir ne-pasistebime, jeigu jiems nepa-tinka teisybė.

Ir išvaduoja faktais socia-listų kaltės nuo „Kovos“, nuo Zagaro, o t u l y t a u t i e i c i j a p a l k a l t i n i m i r k l a u s i a s k a s d a v e p a m a t s, a r n e s o c i a l i s t a i t a i j e p i r m a p r a d j o n i e k i n t i t a u t i e č i u s, S u s i v i e n i j i m o L i e t u v i ų A m e r i k o j s a n a r i u s, D a m i j o n a i t i s s a k o: p a i m k i m e „Kovą“, socialistų organą ten visada rasime pabarimus S. L. A. „Šulų“ (reikia suprasti viršininkų). Tas dar nereikš-čia, kad socialistai, kritikuodami Susivienijimo viršininkus, niekintų savo bro-

lius tautiečius, Susivienij-i-mo Lietuvių Amerikoje sąna-rus. Daugelis socialistų prigult į Susivienijimą ir yra tikrais tautiečiais, dirba Su-sivienijimo labui geriau už ne socialistus. Socialistai supranta ir ponų bur-zuželių tautystę, kurie, jeigu galėtų ir tautiečius pada-rytų vergais. Socialistai kovoja prieš vergijas, ko-kios jos nebutų: tautiškos, kapitalistiškos, religiškos ar kitokios. Toki socialistų mieriai priešingi mierams tautiškų buržuazų. Damijo-naitis sako, buk aš laikau už didelį įsėdimą, jeigu paklau-sta: ko nori lietuviški socia-listai. Ir pridurė: Argi jau socialistai be klaidų, jei-gu jų negalima kritikuoti. Tuom tarpu mano rastelį nebuvo minėta, kad tai įsė-dimas: ten buvo pasakyta, kad netolerancija, siundymas brolių su broliais, kėlimas neapykantos tarpe organiza-cijos sąnarių yra blaurus, kenkiantis Susivienijimui Lietuvių Amerikoje darbas kaip ir socialistams. Siundy-mas nesupratusių brolių prieš kitaip manančius nega-lima vadyti kritika.

S. L. A. Centrališkasis se-kretorius, M. J. Damijonai-tis, 19-toj atskaitoj, sakosi, se-mės medegą iš privatiško lai-ko nurodymui blogom socia-listų, kad S. L. A. tulose-kuopose nėra tvarkos. Jei kuopų viršininkai nesilaiko tvarkos, ar tame kalti socia-listai? Kalti vien S. L. A. kuopų viršininkai, jeigu ne-silaiko tvarkos ir nesistengia įvesti jos ten, kur be jos ne-galima apsieiti. Apkalinti-mams socialistų S. L. A. Cen-trališko sekretoriaus ir mažai manantis neitkės. Neuzten-ka šmeižimų, reikia faktų. Damijonaitis sako: draugijos reikaluose pseudonimai ne-reikalingi. Gal tas bus kada nereikalingu draugijoj kada išnyks skirtumai žmonių luo-mų, kada kiekvienas galės rašyti ir kalbėti apie draugi-jos reikalus, kaip lygus są-narys o ne vergas. Tada slapy-vardžiai nebus reikalingi. Damijonaitis abejoja, ar esmi Susivienijimo draugu; jei esmi draugu, geidžia, kad tapčiau delegatu į XXII sei-mą ir siūlo savo vietą nors 10 metų, kad paragaučiau tų skanių pyragaičių. Nesibi-jok Damijonaiti: netroktu jusų vietos ir nesiveržiu, nors butų pyragaičių, ar keptų ragaičių. Jei tapčiau išrin-ktu delegatu XXII seiman-tis paeitų nuo kuopos sąna-rių ne nuo keno kito.

Senas Krivaitis

Juo užsitraukia toliau po-lemikos S. L. A., juo ma-žiau jose svarbesnių motyvų, atskartoją beveik vis tie pa-tis ir per tai polemikos nesu-tinkančių negali pertikrinti. Ar ne geriau joms jau sykį galą padaryti? Nenorinčio dar niekada nieks ne perti-krino. Ir pačios polemikos paremtos ant asabiško besi-kandžiojimo. Iš tokių, mes netikime, kad būtų didelė nauda. Polemikos geistinos, jeigu jose yra svarbus moty-vai, mūsikėse gi tokių la-bai mažai, ir juo jos užsitraukia toliau, juo mažiau kokių nors naujų.

S. L. A. sanarys Šernas.

Atskaita 7 C.K.S.R.

Grudžio mėnesį, ant ran-ky C.K.S.R. įplaukė iš viso \$1614.60 aukų, kurios likosi pačių aukautojų sekanciai padalytos.

L.S.D.P.

Is Springfield, Ill. per V. Černiauką....\$13.33

Is Philadelphia, Pa. per A. Linauką....\$86.76 „ Springfield, Ill., per V. Černiauką....\$7.60 „ Chicago, Ill., per B. Jasiulį.....\$13.00 „ Kensington, Ill., per P. A. Limontą....\$4.65 „ Scranton, Pa., per M. Spudį.....\$9.40 „ Chicago, Ill. surinkta A. Olševskio....\$223.46 „ Philadelphia, Pa., ukėšų klubas per R. Dambrauką....\$35.31 „ Baltimore, Md., per K. Mikolaitį.....\$4.16 „ Lawrence, Mass., per P. Čirą.....\$4.28 „ West Lynn, Mass., per S. Gelių.....\$8.65

Viso L.S.D.P. \$360.60

L.D.P.

Is Philadelphia, Pa., per A. Linauką....\$86.76 „ Philadelphia, Pa., Gedimino klubas, per S. Bajoruną \$17.66

Viso L.D.P. \$54.42

Terp kitų aukautojų ir jų aukų yra \$62.37 prisistų p. A. Olševskio, surinktų laik-raščio „Lietuvos“ redakcijos Delegato kelionei į Nyderlandus. Pakrikus tam užma-nymui, pinigai gulėjo be jo-kio suvartojimo aukautojų nepaskirti kitiems reikalams.

Kita dalis tam pačiam reika-lui sudėtų pinigų, buvusi, V. L. redakcijoj, tapo pačių aukautojų nubalsuota ati-duot L.S.D.P. Lietuvos re-voliucijos reikalams, ką „V. L.“ išleistojas ir padarė, (žiur. „V. L.“ 1906m. num. 11, pusl. 132), bet aukos su-rinktos „Lietuvos“ redak-ci-joj tuom balsavimu nebuvo kliudytos. Todėlatsiliepame į visus aukautojus, sudėjusius pinigų tam reikalui ir pa-siuntusius „Lietuvos“ redak-cijon, atsiliepti „Lietuvos“, kam pataria skirt ir kam per-duot. Jei aukautojai neatsi-lieps, tai mes tuos pinigus perduosime tiems, kam didu-ma balsų C.K.S.R. narių nu-tars.

Pasibaigė 1906 metai ir į-stojom į naujus. Ir mes, nors trumpai, pranešam visuome-nel apie mūsų nuveiktą dar-bą praėjusio metuo. Nors laikas mūsų komitetavimo gal yra visai trumpas, nes ti-kime, jog neužilgio galėsime susaukt kitą visuomenišką susivaziavimą, kuris gal iš-rinks gabesnius už mus dar-bininkus ir tada, suprantama, apsisidamį savo vietas, turėsim išduot visuotinę at-skaitą iš savo darbų. Vienok pasibaigus 1906 ir užstojus 1907 metams, noriai pasida-lisim trumpa sutrauka aukų per mūsų rankas tėvynelį pa-sistų.

Nuo aprinkimo C.K.S.R. Philadelphijoj, Pa., vasario 23 d., 1906 m. iki pabaigai metų, viso ant rankų Centr. kasieriaus įplaukė \$5505.88.

K a n k i n t i n i a m s. Is Philadelphia, Pa., per A. Linauką....\$86.76 „ Kensington, Ill., per P. A. Limontą....\$2.00 „ Philadelphia, Pa. Gedimino klubas, per S. Bajoruną.....\$17.65

Viso kankintiniams \$56.41

N e p a s k i r t o s a u k o s.

Is Chicago, Ill., surink-tos A. Olševskio, \$1064.80 „ Chicago, Ill., Dele-gato pinigų pasiūta per A. Olševskį \$62.37 „ Newton, Mass., per „Keleivį“.....\$16.00

Viso nepaskirtų \$1143.17

Nuo praeitos atskaitos

pas kasierių buvo \$279.33.

Pradedant 1907 m. pas

kasierių yra.....\$1422.40

Gyvenant sanariams C.K.S.R. toli vienas nuo kito, ap-

sunkytas tarpavinis susie-nšimas, vienok, nežiurint ant to, dabar susirašinėjame apie atlikimą kito visuotino Amerikos lietuvių susivazi-avimo ir tariamės, ką su tais pi-nigais daryt, kurie pas Centr. kasierių yra revoliucijos rei-kalams, vienok nepaskirti aukautojų, nepaaiskinta ko-kiai partijai. Rezultatas to mūsų nutarimo bus savo lai-ku pagarsintas, teipogi ir ką mes nutarsime patart apie antrąjį politišką susivaziavi-mą. Tuom užalima kom. pirmsėdis kun. Peza, ir kaip išels į aikštę, bus teipgi pranešta visuomenei.

I š i ų s t a:

L.S.D. Partijai \$2535.91
Liet. Dm. Partijai \$1042.17
Kankintiniams \$161.57
Visokiems tauti-kiems reikalams \$223.05
Namių išdavimų \$120.78

Viso išsiųsta \$4083.48

Įplaukė 1906 m. \$5505.88

Išsiuntinėta....\$4083.48.

Lieka \$1422.40

Ta suma yra pas kasierių T. R. Dudą ir trumpame lai-ke, nubalsavus komitetui, taps išsiuntinėta.

Prie progos duodam žinoti lietuviškai visuomenei, jog geistina būtų išgirsti jos balsą kas link kito susivaziavimo, nes ne tik kad komitetas tu-ri buti renkamas, po draug reikalinga revizija knygy sekretoriaus ir kasieriaus.

C.K.S.R.

Kun. M. Peza, prez.

T. R. Dudas, kas.

J. Šernas, sus. sekr.

F. J. Bagočius, fin. sekr.

[Pasirodo dabar, kad bal-sai už socialistus nesumažė-jo: ir dabar Vokietijoj už socialistų kandidatų paduo-ta daugiausiai balsų — 32500005 iš 11 mil. balsavusių. Taigi už socialistus paduota ketvirta dalis visų balsų, o pasiuntinių išrinko jie tik aštuntą dalį. Už katalikų kandidatus paduota 2274097; jie išrinko daugiausiai pa-siuntinių: su penkta dalia balsų, jie išrinko ketvirtą dalį pasiuntinių.

[Vokietijoj rengiasi prie rinkimų dar neišrinktų par-lamento pasiuntinių. Parti-jos išreiškia, už ką balsuos. Progresistai atsisako balsuoti už reakcijos pasekėjus; len-kai ten, kur nesitiki išrinkti savo kandidato, žada balsuoti už kataliką, socialistą arba progresistą, bet niekada ne-duoti balso už nacional libe-ralą. Katalikai, kaip kokio-se apskrčiuose padarė suta-rimus su socialistais.

[Atkakus į Prancūziją Maskolijos užrubežinių daly-ky ministeriui Izvolskiui melsti paskolos, Prancūzijos ministerių perdėtinis Clemen-ceau jam atsakė, jog kol Ma-skolijoj nėra tvarkos, kol žmonės prispausti, be tiesų, Prancūzija negali duoti pin-gų palaikymui reakcijos.

[Prancūzijos vyskupai, su popiežiaus pritarimu, pada-vė parlamentui susitaikymo už-manymą. Vyskupai užmano samdyti bažnyčias 18 metų laikui; potam laikui kotraktai vėl būtų ant tokio jau laiko pailginti. Valdžios vienok neturėtų tiesos kistiesi į bažnyčių ir parapijų reika-lus. Nezinia dar, ar parla-mentas priims vyskupų už-manymą. Bet pats jų užma-nymas rodo, kad jie nori tai-kytiesi ir pasidėrėti.

[Varšavoj, ant gatvės, li-kosi nušautas pas apytų šnių perdėtiniis Gruen. Užmūstėjui pasisekė pabėgti.

ORISSON SVETT-MARDEN Gyvenimo Mokykla.

Lietuvių kalbon išvertė K. Žegota.

SKYRIUS II.

Jaunuomenė sunkiose aplinkybėse.

Humphry Davy'as padarė skaitlingus atidengimus chemijoje liuosose valandose, dirbdamas aptiekos pastogėje. Pope'as tankiai keldavo naktį užrašymui minčių, kurios nebūtų aplankiusios jį dieną, užimtą darbu. Grote'as parašė nesulyginamą „Graikijos Istoriją“ liuosose valandose, kokios jam atlikdavo nuo užsiėmimo banke.

Jurgis Stephenson'as grąibė liuosą nuo užsiėmimo laiką, yt aukš. Išsilavino pats ir keletą geriausių atidengimų padarė liuosose valandose. Išmokino aritmetiką, būdėdamas naktį prie mašinos. Mozart'as nepraėjo veltui nė vienos valandos. Rašydavo tankiai dvi nakti ir dieną be pertraukos. Nėpertraukdavo darbo dargi dėl miego. „Requiem“ parašė būdamas mirties prieglobstyje, kuri jo jau nepalaido.

Caesar'is tardavo: „Po mano šėtra karščiausiose kovose karo metą, visada rasdavau laiką mąstymui apie kitus dalykus.“ Vieną kartą nuskeno laivą, ant kurio jis buvo ir turėjo gėlbėtis plaukdamas į kraštą. Neuzmiršo tečiaus su saviu rankraščio: „Commentary“, ant kurio dirbo tuo tarpu, kada jį užpuolė laivo nuskenimas.

Samuelis Budgett'as užgimė, kad dirbtų. „Dirbo, dirbo, amžinai dirbo“ — sako jo biografas. „Rodėsi, jog nekenčia tinginystės labiau, kaip ganta tūstybės. Pradykauta valanda buvo jam baissuė už pragaro kančias.“

Savo atminimuose primena apie vieną neluksmą, negarsią savaite, „ir ne stebėtinai“ — tarė — „kad keldavau tik pusiau šėpū.“

Daktaras Mason'as Good'as išgulė „Liukrecijų“ laukydamas pacijentus Londone. Daktaras Darwin'as rašė nekurius veikalus, užbrėždamas mintis ant popierio gabalių. Vatt'as mokėsi chemijos ir matematikos, dirbdamas matematikais įrankius. Vienas vaikas išmoko lotyniskai ir franciskiskai, vaikščiodamas po miestą pasimūtinu. Henry Kirke White'as išmoko graiskiskai, vaikščiodamas į advokato raštinę, kur praktikavo. Daktaras Burney išmoko italiskai ir franciskiskai jodinėdamas. Matthew Hale'as parašė savo: „Mąstymus“ kelionėse, kurias atliko kaip teisėjas.

Irena Benthame skaitė už nelaimę netekimą maziausio laiko valandėles ir taip dirbdavo, kad nė valandos nepraleidavo.

Šiandieninis laikas yra žalia medžiaga, iš kurios dirbame, ką norime. Neatminti apie praeitį ir nemąstyti apie ateitį, bet griebk dabartinę valandą ir „Imk pamokimą, koki jį tau su saviu atneša.“ Žmogus, kuris tikrai būtų išmatavęs ir tikrai valandą vertybę būtų atspėjęs, dar neužgimė. Kaip Fenelon'as sako: — Viešpatie, Dievas kartu neduoda daugiau niekados, kaip tik vieną valandą ir neduoda kitos, kol neatima pirmosios.

Lordas Brougham'as negalėjo pakelti netekimo vienos valandos, nors teip visada buvo sistematišku, jog rodėsi, kad daugiau turi liuosą laiką kaip daugelis tokių, kurie dešimtos dalies nepadarė, ką jis. Atsižymėjo politikoj, teisdarystėj, moksle ir literaturoje.

Daktaras Johnson'as parašė „Rasselas“ vakarais per vieną savaitę, norėdamas uždengti išleidimus iš priežasties motinos sermenų.

Madry Kato mokėsi teisdarystės liuosose valandose, kada buvo užimtu žemės matavimu. Poni Sommerville išmoko botanikos, astronomijos ir rašė veikalus tame laike, kada jos kaimynės dykavo. Apgarsino spaudoj: „Mikroskopiskieji Molekulai ir Organizmai“ budama jau senuose metuose.

Didžiausias pradanginto laiko piktas ne tame, kad tas laikas dingo veltui, bet tame, kad dingo proga. Tinginavimas rudimi apdengia nervus ir atima nuo muskulių tvirtumą. Darbas turi savo sistemą, bedarbė neturi nė jokios. Prezidentas Quiney niekados neatsigulė neapsvarstęs piano rytojaus dienas.

Darbdumas buvo Dalton'o gyvenimo saldumu. Parodė daugiau dviejų simtų tukstančių meteorologiskų observacijų ir užrašė jas. Retai praleido valandą be darbo.

Adimų fabrikuose nutrukęs siulas dardo visą audimą; kilęs iš to medžiagiskas nuostolis išskaitomas iš darbininkės uždabro. Bet kas mokė už nutrauktus siulus didžiame gyvenimo auidme? Negalime mesti prieš už savęs tuščios šaudyklės, siulai seka kiekvieną mūsų pasijudimą, kada audžiame mūsų laimės audimą. Gal ten atsirasti kokiai nors nutrukęs siulas veltui praleistų valandų ar proga, iš kurios nepasinaudojome, o kuri kenks fabrikai ir mlenks darbininką ant visados; bet gali atsirasti ir aukso siulas, kuris pakels aukelį dailumą ir žibumą. Negalime užlaikyti šaudyklės ir išimti tą nelaimingą siulą, kuris tęsiasi per visą audelį, kaip mūsų paikystės liudijimas.

Neatidėstinė įvykdymo gerų norų, kol turėsi laiko. Labai mažai geru pribuvo iš ilgų njeiku neužimtų valandų. Tik tie, kurie apunkinti darbo daugumu statė ligo būčius, bažnyčias ir prieglaudas namus našlaičiams ir aplamai padarė daugiausiai mielaširdystės darbų.

Niekas nesirūpina jaunikių, kol jis yra užimtas naudingų darbų. Bet kur valgys vakarienę pusianaktį? kur nukaks, išėjęs pavakare iš namų? kur praleidžia nedėdienius ir liuosas nuo darbo dēnas? Budas, kokių sunaudoja liuosas valandas, nurodo jo budą. Daugelis jaunuomenės prie pikto palinkusios, niekam neverta po vakarienos. Daugelis tų, ką siekia prie garbės, aukso vakarus mokslui, darbiui ar išmintingoj ir geroj draugijoj. Apie teisingą liuosų valandų sunaudojimą, kurias pavadinome gyvenimo naikinimu, tų tuščių valandų išmestų be atžvilgio, autorius prašo kiekvieno jaunikių. Kiekvienas vakaras gali būti permaina jaunikių tikluose.

„Laikas tai pinigai.“ Nesame pavyduoliais, ir neturime mintyje pavydėjimo, bet neprivalome išmėtinėti iš mūsų gyvenimo valandas teip, kaip išmestume banknotų. Laiko netekimas yra — energijos, gyvumo, būdo netekimas tame tuščiaime laiko praleidime. Esti tai negeras draugas, negeras paprotis. Esti tai gerų progų netekimas, kurios niekados nesugrįš. Saugokitės dykai praleisti laiką, nes jame visa ateitis gyvena.

„Kiekvieną galėjė“ — sako Edvardas Everest'as — plėtoti gabumą, permatyti erelio akimis progą plėtoties, atpirkinėti laiką, gintis nuo gundytojų ir nekęsti žaislų idant likti naudingų, gerbiamu ir laimingų.

SKYRIUS V. Genijališki jaunikačiai sunkiose sąlygose.

„Prie darbo, kuri mėgstame, keliame anksti ir išmėtiname jo gana noriai.“

„Aukštaičiu gėm, koki žmogus gali atsinešti su savim, ant svieto yra regimas palinkimas prie kō-nors, kas užplūds jo gyvenimą įklus pasikakimė.“

„Kaip tankiai sutinkame istorijoj genijališkus žmones, užmirštancius studijas ir amata, prie kurio priversta juos be jų pačių noro, o pasiemusius tą, kas jiems labiau patinka. Kaip tankiai matome juos kurstant kelioms tūv ar globėjū nuatrimas ir elgenties pagal savo norą.“

„Negalima pertankiai atkurti, jog niekas negali amžinai ir pasekmėj kovoti su savo budu.“

„Retai sutinkame dainių, artistų, filosofų, ar gamtos tyrinčiųjų, pamintus dvasiškus žmonijos plėtojimosi dējos, kurių neįėjimais pagal gamtos patraukimą nesipriešintų tėvai, globėjai ir mokytojai. Juosose atsitikimuose Ganta laimėdavo be pasilinių įteikimų, stumdama savo širinktuoju ir pridudama jiems stiprybės nemusimais, pabėgti iš tėvų pastogės greičiau, kaip galėtų leisti, kad pasaulis netektų to, kas jam tiek darbo prekiavo.“

— Jokubai Watt'ai, niekados nemačiau tokio tinginio kaip tu — tarė močė į aini — paink knyga ir užsiimk tuo-nors naudingų. Per paskutinį pusvalandį neįstariai nė žodžio. Ar žinai ką per tą laiką veikiai? Taigi, kilnojai ir vėl atgal uždangstė dugną nuo virtuvės ir laikei gare pirmiausiai torelkė, o paskui šaukštą ir prisizirinėjai smulkiesiems lašams, kurie ant jo pasirodė. Pasakyk, ar ne gėda leisti laiką tokiu neįsimintinu budu.

Žmonija, be abejonės, daug iš to naudojo, kad močė nepertikrino ainiu, kaip naudingiau galėtų laiką praleisti!

— Bet aš galiu kam nors tikti — gynėsi vienas jaunikaitis, kurį pirklys norėjo atstatyti nuo pirklystės už neįvairą. — Esi netikęs tokioj prekystėj, kaip mano — tarė perdėtinis.

— Esi persitikrins, jog galiu būti naudingų — tarė jaunas vyras.

— Kokiu gi, sakyk, budu?

— Nežinau tausta.

— Aš teip-pat nežinau — atsakė pirklys, juokdamasis iš nemalonaus tarno padėjimo.

— Tik neatstatyk manęs, tamsta, neatstatyk! Išnaudok mane kam kitam, jeigu ne prekybai; nemoku pardavinėti, žinau, jog nemoku.

— Žinau tų ir aš — tarė perdėtinis — tai yra negėrai, jog nemoki pardavinėti.

— Bet aš galiu kitokiū budu dirbti naudingai — gynėsi jaunikaitis. — Žinau, jog galiu.

Patalpino jį potam kontoroje, kur jo gabumas laikė skaitlinotui umai pasirodė; jį porą metų liko ne tik užveidžetojų-izdininku didelėje pramonėje, bet garsiu skaitlinuotoju.

Tamošius Edvard'as iš Aberdeen'o už norą eiti savo keliu užmokėjo tokiu paklydimu, kad tėvas, motina ir kaimynai, nustojo jį įjėkoje, kada vienas jų pažvelgė į tvartą. Ten gulėjo užmigęs pabėgėlis šale jaunų parsiukų, tarp laukinės motinos, nieks nedrįso nė įeiti į tvartą. Turėjo palinkimą prie kelionių po platųjį pasaulį ir beveik kiekvieną dieną parsinešdavo neapsakytus turtus: mažas rupūzaites, sliokus, varles, vėžius, peles, žiurkes, vorus, blakes. Paleisdavo visus liuosai ir prisizirinėdavo jiems, kaip bėgioja per grėčią, dideliu jo džiaugsmui, o visų namiškių išgėsei. Piktumas ir nubaudimas, rodėsi jį tik dar labiau kurstė rinkti įvairius gyvūnus.

Vieną kartą motina, nenorėdama, kad išeitų iš namų, priėjo jį prie stalo už kojos; bet jis pritraukė stalą prie ugnies, perdėgino virvę, kuria buvo pririštas, ir pabėgo. Sugrįžo tik pavakare su turtingu rinkiniu įvairių gyvūnų. Motina pakavojo jo rubus, o jis, betgi, išsirengė į kelionę sename sijone, kuriame paskui parsinešė paukščių daiktus ir drugi (ligą), kuris jį ką tik neišsiuntė į aną pasaulį. Kada jau vėl galėjo išeiti, parsinešė antyje paslėpęs pikčiausius veisles širšių lizdą. Širšės gyveno sankaikėje su juo, bet iš tos sankaikos išskyrė kitus šeimynos sąnarius. Tvarka galop tapo įvykdyta, kada tėvas visą lizdą užlejo karštu vandeniu.

Tamošiaus tėvas nustojo vilties padaryti iš jo ką-nors, bet kol prie to priėjo, nusprendė pamėginti, ar mokytojas nestengs jo pataisyti. Mokytojas mėgino, bet nepasisekė. Tamošius žaidė didesnę dalį laiko, ar permainydavo mokyklą į žaislinę. Vieną kartą, prieš mokslą, rytmetinės maldos laike, kuosa iškišo galvą iš jo kišenės ir pradėjo kiauškėti. Už tai Tamošius tapo iš mokyklos išmestu. Pasiuntė jį į kitą mokyklą. Vaikštinėjo ten, kol vieną dieną keliatas dielių neįslipo į butelį ir į drangų kojas nesukbio. Išmėtė jį vėl. Tėvai geidė palikti mokykloje. „Nepaimsiu jį nė už dvidešimtį svarų“, tarė mokytojas purtydamasis.

Mėginta trečios mokyklos: Atrasta šimtakojų kito vaiko stale. Tuo kartu Tamošius gal nebuvo nė kaltas, bet buvo priimtas, kad jį visada skaitėsi kaltu, taigi mokytojas, apdaužęs jį, tarė:

— Eik namo ir pasakyk tėvui, idant tave patalpintų ant karės laivo; geriausia tai mokykla tokiu nepataisomam kaip tu.

Turėjo tą syk šešis metus, nemokėjo dar parašyti savo pravardės. Nemorėjo daugiau laukti mokyklos, o bevilčiai tėvai nutarė, kad eitų į žmones uždirbti sau duos. Veltui mėgino visokių priemonių sutaikymui jo palinkimo tyrinėti gyvulių veisles. Kaip sunkiai dirbo, idant galėtų turėti bent kiek liuosą laiką tyrinėjimams! Išmoko apavų siuvimo ir prie varstoto dirbo visą amžį išmaitinimui šeimynos, sudėtos iš vienuolikos vaikų, turėdamas podrang galvoj stebėtinai daug žinių apie paukščius, keturkojus ir uodus. Tečiaus, nemokėdamas rašyti, ne skaityti, negalėjo klasifikuoti ir sunaudoti savo žinių. Pamažu ir sunkiai galop įgijo mokslą rašyti ir skaityti. Turėdamas butinai įgyti pinigų studijoms, pardavė devynių metų darbo vaisius už dvidešimtį svarų sterlingų, vien pavyzdžius, kurių skaitlingas buvo teip didelis, jog juos turėjo jį šešis vežimus sukrauti. Tankiai įjėkojo užsiėmimo kaip naturalistas, bet visados veltui, nes nemokėjo nė skaityti, nė rašyti. Jeigu jam būtų pridavę lyg vaikui noro tyrinėti savo gabumus prie skaitymo ir rašymo apie juos, kažin, ar jo nesulyginama meilė tyrinėti nebūtų padariusi, jog jis būtų tapęs kitu Agasiz'u, ar Tenney'u! Bet teip buvo įpainiotas į sunkias sąlygas, jog niekados negalėjo iš jų ištrukti.

Toliau bus.

ORAS, VANDUO, ŠVIESA IR ŠILUMA.

LEKCIJOS PROFESORIAUS BLOCHMAN'O.

IZANGA.

Chemija tai mokslas užsiimantis tirinėjimu sudėjimo visokių kunų. Visi esanti gamtoj, ne vien ant mūsų žemės, daiktai, apskritai visi mums pažįstami kunai, nors jie teip labai yvairūs, pasidarę iš nedangelio pamatinių sudėtinųjų vadinamųjų elementais. Chemija mokina, kokiū būdu iš tų pamatinių dalių arba elementų darosi visi esanti gamtoj daiktai, visas matomas svietas. Sudėjimą visokių daiktų gimdo ne koks netikėtas atsitikimas, bet tvirtos pastovios gamtos tiesos.

Veikmę visokių daiktų, įtekmę jų ant vienos kito, galima matyti datyrimuose. Datyrimai ir bandymai atsakantčiai, sistematiškai vedami, yra tikru pamatu mūsų žinios, mūsų mokslo. Žinios, surinktos iš daugelio datyrimų ir bandymų, suprazdina mus su tiesomis, kurioms turi pasiduoti visa gamta, visi gyvi ir negyvi daiktai. Taigi aišku, jog datyrimai ir bandymai labai svarbūs, todėl ir aiškinimą mes pradėsiame nuo bandymo. Apsireiškimai, kokių pamatysime, bus labai yvairūs; ne visi jie bus chemiškai, pamatysime daug fizikų ir tai tokių, kokias matome nuolatai, tik jų netėmijame, laikome juos teip paprastais, nevertais mūsų atidos.

Išėjus platininę vielę į ugnį, į liepsną, ji įkaista; išėjus iš ugnies ji nešyla, bet jeigu vėl įdėti, ji vėl įšyla. Tokį datyrimą ir bandymą su ta padia platinos vielėse mes galime atkartoti tiek kartų, kiek tik mums patinka. Kaitinimas platinos yra tai fiziskas apsiereiskimas, arba, kitaip sakant, yra fiziskas procesas: prie to nebuvo ilgesnio, pastoviesnio persikeitimo medegos, taigi platinos.

Bet jeigu bandymams paimsiame kitokį daiktą, pavykslan cino lazdelę ir ją įdėsime į liepsną, tai apsiereiskimas bus jau visai kitoks. Pasirodo sprogstantis kibirkštys ir cinas išnyksta, sudegą gazo liepsnoj. Prie to umai persikeičia: pavirsta į pašai-rusvus pelenus, kurie puola ant stalo. Jeigu tuos pelenus surinksime nuo stalo ir įdėsime į liepsną, tai jau neapturėsime tokio jau apsiereiskimo kaip su cinu; ypatybės cino pelenų bus jau visai kitokios. Šiame atsitikime turėsime jau chemiską procesą, kuris ir remiasi ant to, jog šitame atsitikime su palmta medega bandymą galima atlikti tik vieną kartą ir pati medega persikeičia, įgauna visai kitokias ypatybes ir tai pastovės, kurios laikosi ilgai.

Sudėję abudu ką tik atliktu bandymu, mes galime padaryti sekantį išvedimą: fiziską persikeitimą kokio nors daikto mes galime atkartoti tiek kartų, kiek norime, reikia tik turėti tiek medegos, kiek bandymui reikia; chemiską gi bandymą — tik vieną sykį. Tas tuojaus ir rodo, mokina, kur glaukti, prie ko priskaityti koki nors apsiereiskimą — prie chemiskų ar prie fiziskų procesų.

Išėję į liepsną švino stangelę mes patėmysime, kad ji sutirps. Atausiusius švino lašus, kaldami, arba kokiū kitokiū būdu mes galime vėl sukalti į tokią jau stangelę kaip ir pirma ir vėl su ja galime atkartoti tokį jau bandymą. Taigi tirpstant švinui, atsi-buva fiziskas procesas; bet sudegimas medžio arba popieros, rudys ant geležies paviršiaus, puvinas obuolio ant tų jau kunų atsi-buva tik vieną sykį, todėl tie apsiereiskimai yra chemiškai.

Sušalus vandeniui ir tirpstant ledui, garuoja vanduo, bet vandens garai ant visokių daiktų, pavykslan ant puoduko ar kitokio indo dangčio vėl renkasi pavidale lašų. Čia bus teipgi fiziskas apsiereiskimas, nes chemiskos vandens ypatybės pasilieka tokios jau kaip ir pirma, nors ledas, vanduo ir jo garai mūsų pajautimams persistato teip labai yvairiai.

Ypatybės kietų, skystų ir gazinių kunų.

Ledas, vanduo ir garas perstato mums medegą trijuose pavidaluose, fizikų vadinamuose: kietame, skystame ir gaziniame.

Ledą mes galime sutrupinti, sukapti, supiaustyti, sugrąžinti kaip ir kiekvieną kietą daiktą. Jeigu kokiū nors būdu susmulkyti kietą daiktą, tai jo dalelės palaiko ypatybės viso smoto, nuo kurio paeina. Net mažiausias cukraus šmotelis saldus. Smulkinant kokiū nors kietą kuną, reikia atsakančios pajegos suteikimui šmoteliams tokio jau pavidalo, koki turi didesni šmotai.

Paimkime kreidos šmotelį. Matome, kad mažas kreidos šmotelis galėtų tilpti butelyj, bet jo ten negalime įdėti. Vanduo perstato, kaip visiems gerai pažįstamas, kietą pavidalą esančių gamtoj kunų. Skysti daiktai neturi pastovaus, tvirto pavidalo: jie priima pavidalą indo, kuriame juos laikome. Mes galime perpilti skystimus iš vieno indo kitan lašais; lašai tuojaus jungiasi kravon su kitais lašais ir padaro juos laime. Jeigu, ar tai mašydami, makaluodami, panaikysime lygsvarystę skystimo dalyk, tai visgi jo dalelės, turėdamas pasiduoti sunkumo tiesoms, tuojaus grįžta ir priima buvusį pavidalą. Kiekvienas skystimo lašas stengiasi paskėsti teip giliai, kaip tik tas yra galimu; vanduo visada teka nuo kalnų žemyn, bet niekada atgal, nes to neleidžia sunkumo tiesos. Kadangi skystimo dalelės lengvai perkeičia savo vietą, todėl skystimą galima perpilti, pavykslan, iš plataus stiklo į turintį laibą kaklą butelį. Jeigu skystimas

nepatelpa kokiam nors inde, tai ta jo dalis, kuri nepatelpa inde, išsileija per indo kaklo kraštus. Skysti kunai neturi savistovio pavidalo, bet jie visada gali savistoviai prisitaikyti prie vietos pavidalo.

Atlikime sekantį mėginimą.

Katile A verda vanduo; matome garą išeinantį iš dudos, idėtos į katilą uždangą; tai matyti, jog garas nepasiduoda sunkumo tiesoms; jis kyla augstyn, nesleidžia žemyn, kaip tai būtų su kietais ir skystais daiktais.

Garų stulpas, iškilęs, išsi-platina vis labiau ir labiau. Atskiros garų dalelės stengiasi vis labiau atsitolinti viena nuo kitos; jos susimaišo su oru ir paskui mes jų negalime jau matyti. Oras yra gazinių kunų; ant jo todėl parankiausiai patėmyti svarbiausias ypatybes gazinių kunų.

Bet ar oras yra koks nors kunas? Svarbiausiomis ypatybėmis visokių kunų yra jų sunkumas ir didumas, kunai turi užimti mažesnę ar didesnę plotą. Jeigu oras turi tas ypatybes, tai jis yra kunu tikroji fiziskoj prasmėj. Mūsų akių sprendimui apie tai nepakanka, nes jos ne viską mato: gamtoj yra nematomi kunai, teipgi yra matomi daiktai, kurių negalima kunais vadinti, pavykslan: šėšėliai.

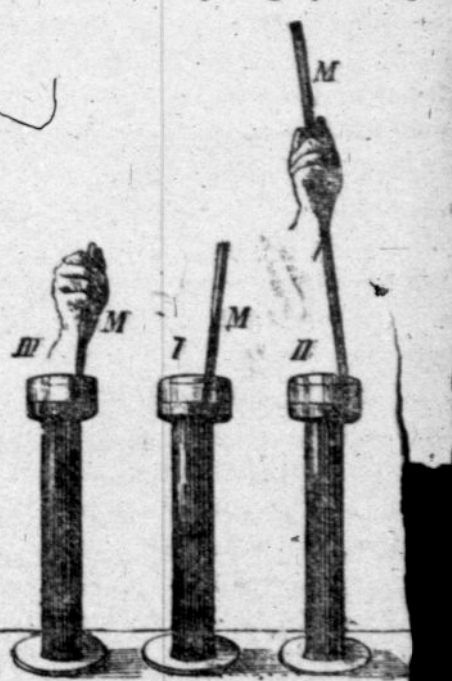
Paimkime didelę stiklinę, kiekvienas, pažiūrėjęs į jos vidurį ir nieko nematydamas, pasakys, kad ji tuščia. Bet, istikro, ji ne-suvizu tuščia: tą tuojaus pamatysime. Užkimsime stiklinę kamščiu su dviem skylėm; vieną įleiskime leiką, o į kitą sulenką po tiesia kerčia dušel su kraniu. Jeigu kranas uždarytas, tai įpiltas į leiką vanduo neteka į vidurį. Kodėl? Todėl, kad viduryj yra kitas kunas, kuris neleidžia vandens; kunas tas yra oras, kuris neturi kur dingti. Atidarius kraną, vanduo tuojaus teka į stiklinę ir išstumia laukan orą. Išeinančio oro akys nemato todėl, kad oras permatomas; bet jeigu jį perleisti, pavykslan, stiklinę dušel į cilindrį su vandeni apverstą augstieninkai į vandenį, tai jame susirinks oro burbulėliai ir mes jį pamatysime.

Jeigu mes norime surinkti orą arba kitokį gazą, tai surinkti galime tik iš visų pusių uždarytame inde. Cilinderyj su vandeni oras yra terp stiklinio cilindrio dugno ir vandens stulpo.

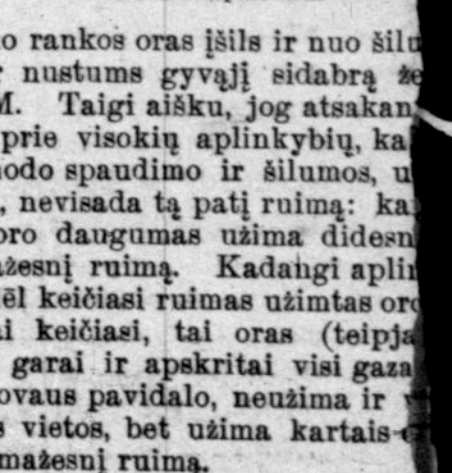
Tokiame jau padėjime bus vanduo esantis dušel idėtoj į pripiltą gyvojo sidabro cilindrį. Oras siekia triubelę ženklo M. Jeigu gi pakelsime dušel augstyn teip, kad jos apatinis galas nesiektų cilindrio dugno, tai ruimas, užimtas oro, pasididys (II); jeigu gi nuleisime dušel žemyn, tai apėmis oro pasimažys; jeigu gi mes vėl pakelsime dušel, tai apėmys bus toks kaip ir pirmame atsitikime. Jeigu paimsiame į ranką viršutinį dušelį ga-lę (III), tai nuo rankos oras išils ir nuo šilumos išsiskės ir nustums gyvąjį sidabrą žemiau ženklo M. Taigi aišku, jog atsakan dauguma oro, prie visokių aplinkybių, kaip prie nevienodo spaudimo ir šilumos, uima nevienodai, nevisada tą patį ruimą; kaitais tas pats oro daugumas užima didesnį kartais gi mažesnę ruimą. Kadangi aplinkybės, kurių dėl keičiasi ruimas užimtas orų teipgi nuolatai keičiasi, tai oras (teipja kaip vandens garai ir apskritai visi gazai neturi nė pastovaus pavidalo, neužima ir visada tos pačios vietos, bet užima kartais edesnę, kartais mažesnę ruimą.

Ypatybės ir skirtumai visokių gazų.

Mes jau susipažinome su viena labai svarbia gazų ypatybe — matome, jog vandens gazai išsisklaido ore. Suleiskime ap

Vienodas daugumas/gazo nevienodai užima ruimą, tas paeina nuo spaudimo ir temperatūros.

Vienodas daugumas/gazo nevienodai užima ruimą, tas paeina nuo spaudimo ir temperatūros.

(Toliau bus.)

Sodžiaus darbininkų padėjimas.

Po Kalėdų mainais ukininkų šeimyna. Kai kur mainais prieš pačias Kalėdas — kučios, kitur trečiąją Kalėdų dieną, o didesnė Lietuvoje dalyje po Kalėdų visa šeimyna paleidžiama „atstogoms“, perėjus kokiui sanvatei ar dviem, ukininkai važinėja pas juos po namus ir samdosi. Kiti jau išanksto sukalba — „apdraudžia“ kitiems metams darbininkus, bet vistik „atstogoms“ ir tie parvežami namon. Samdosi ukininkai darbininkus ir nuolat dejuoja, kad esą baisiai pa-brangūs šeimyna: girdi, kad dą nors ji, kaip reikiant, dirbtų, o dabar teip ištvirkę, i tokius baisius tinginius pavirto, kad nieko nėbegalima padaryti! Ir nevieną ukininką šiandien išgirsti kalbant, kad jau daug geriau esą gyvent darbininkui negu ukininkui, tik persimainyt su tuo darbininku savo vietomis ne vienas nenori.

Bet ištikrųjų pajūrėkime, koks yra šiandien sodžiaus darbininkų padėjimas; pasiklausime mes jų pačių, o išgirsime daug visai nežinomų dalykų. Mes turime po ranka visą punda atsakymų ant išsintintųjų pereitą vasarą užklausių „Koks yra dvaro ir sodžiaus darbininkų padėjimas“ ir išten galėsime kuo-geriausia pasipažinti su tuo klausimu.

Paimkim pirmiausia *Suvalkų guberniją*. Tarytum ten ukininkai yra labiau pakilę, kaip Kauno gab., ir sodžiaus darbininkų padėjimas turėtų but daug geresnis, bet pasirodo kas kita. Štai kokias algas gauna Suvalkų gubernijoje sodžiaus darbininkai: daugiausia jiems mokama prusė, bet ir ten daugiausia kad bernas gauna 80 r. per metus, pusbernis — 40, tarnaitė — 35, pusmergė — 20, piemuo — 20 (reikia čia pridurti, kad tokios algos — tai labai retas atsitikimas); o juo toliau nuo Prusų sienos, juo labiau puola algos: jau apie Griškabūdį (Naumiesčio pav.) bernas kad gauna 45 r., pusbernis — 30, tarnaitė — 25, pusmergė — 18, piemuo — 15; padiniams vyrams mokama po 40 — 50 kap., moterims — po 35 — 30 kap. Apie Gelgaidiškį bernams temoka po 30 r., pusberniams — 15, tarnaitėms — 15, pusmergėms — 10, piemiems — 5; apie Antanavą (Senapilės pav.) bernai gauna po 30 — 40 r., pusberniai — 20 — 25, tarnaitės — 20, pusmergės — 15, piemiems — 10, o Pakauņėj (apie Garliavą) bernai tegaua po 15 — 25 r., pusberniai — po 12 — 18, tarnaitės — 12 — 15, pusmergės — 8 — 10, piemiems — 5 — 7; padiniams vyrams mokama po 30 — 40 kap.; nedidesnės algos ir Kalvarijos paviete: kalaukio valsčiuje bernai una po 25 r., pusberniai po 13, tarnaitės — 13, pusmergės — 8, piemiems — 6; gi paviete da mažesnės.

Vilniaus gub. sodžiaus darbininkų algos maž-daug to-tespat kaip Suvalkų gubernijos rytų pusėj: Jezno valsčiuje (Trakų pav.) bernai gauna po 20 — 25 r., pusbernis — 15 — 18, tarnaitės — 12 — 15, pusmergės — 8 — 10, piemiems — 4 — 5; Malėtų valsčiuje (Vilniaus pav.) bernai gauna po 23 — 25 r., pusbernis — po 14, tarnaitės — 12 — 15, pusmergės — 8 — 10, piemiems — 4.

Kauno gub. darbininkų algos maž-daug to-tespat kaip Suvalkų gubernijos, juo arčiau Kuršo, juo daugiau

darbininkams mokama. *Kauno pav.* bernas tegaua apie Kedainius 25 — 30 rub., pusbernis — 14 — 18 r., tarnaitė — 12 — 15, pusmergė — 7 — 8, piemuo — 6 — 10, o jau Ukmergės paviete prieina berno alga iki 30 — 50 rub., pusbernio — iki 15 — 25, tarnaitės — 12 — 20, pusmergės — 8 — 15, piemiems — 6 — 12. Zarasų paviete maž-daug tokių pat algos, kaip Ukmergės: apie Panemunę bernas gauna nuo 30 iki 50 rublių, pusbernis — 16 — 25, tarnaitė — 12 — 17, pusmergė — 10, piemuo — 8 — 10. Panevėžio paviete, Pumpėnų valsčiuje bernas gauna po 30 — 40 rub., pusbernis — 15 — 20, tarnaitė — 17 — 20, pusmergė — 12 — 15, piemuo — 12 — 15, bet jau apie Linkuvą moka vyrams iki 50 — 60 rub., o pačioje pakurėj ir iki 70 — 80 rub. Šiaulių paviete, Baisogalos valsčiuje vyrams gauna po 45 — 55 rub., pusbernis — 25 — 30 rub., tarnaitė — 20 — 30, pusmergė — 15 — 20, piemuo — 8 — 10. Papilės valsčiuje jau gauna bernas iki 60 rublių, o Lygumų valsčiuje — nuo 55 70 rub., pusbernis — 25 — 35 rub., tarnaitė — 30 — 50 pusmergė — 15 — 27, piemuo — 12 — 18; Žagarės ir Joniškio valsčiuose bernas gauna iki 70 — 75 rub., pusbernis — 25 — 40, mergos — 25 — 40, pusmergės — 18 — 25, piemiems — 5 — 15. Telsių paviete, Alsėdžių valsčiuje, bernas gauna — 40 — 55 rublių, pusbernis — 15 — 30, pusmergė — 15 — 20, piemiems — iki 15 rub.

Tai tokios pas mus mokamos sodžiaus darbininkams algos; prie to da šioke-tokie priedai duodami, bet jie beveik visur vienodi. Rasi, kam-nors nobodžios pasirodė šitos skaitlinės, — tai padariau tam, kad kiekvienas, kaip ant delno, pamatytų, kaip skiriasi tos algos įvairiose Lietuvos kraštuose. Ir visur ukininkai dejuoja, kad jie negali ne skatiko daugiau mokėti, kad tuomet turėtų iš gyvenimo išeiti.... Bet kaip, sakysiu, gali išgyvent Latvijos ukininkai, kur darbininkams mokama po 100 ir 120 rublių per metus? Juk ir ten ta-pati valdžia, tie-patjis mokesčiai! Bet ten darbininkai jokiū būdu neau-tinka už pigiau dirbt, ir ukininkai randa, kaip apsiiversti. Ir pas mus, kuomet sodžiaus darbininkai pradės reikaut didesnių algų, ukininkai bus prispirti visokius pagerinimus įvesti, bendroves kurties, mašinas taisyties ir daug lengviau tuomet galės darbininkams didesnę algą mokėti, negu kad dabar mažesnę moka.

„A, kad jie teip pas mus dirbtų, kaip Latvijoje dirba, tai ir mes mokėtume! — sako vienas, kitas ukininkas: — pas mus pusę laiko teip sau prasiavalkioja.... Bet jei ištikrųjų mūsų darbininkai teip bijotųsi to darbo, tai nekeltaut kasmet tokius dideliais pulkais į Latviją ar į Ameriką. Matyt, jie nesibijo darbo, tik reikalauja, kad ne teip pamestinai būtų už jį mokama. Jeigu darbininkai tokiais tinginiais būtų pavirtę, tai daug daugiau reiktų jų samdyti tam pačiam žemės plotui apdirbti, negu, saky-sim, prieš kokią 20 metų; bet pasirodo, kad dabar visur daug mažiau jų samdoma, ir vistik visus darbus jie atlieka. Matyt, nēkiek ne mažiau jie dabar dirba ir daug daugiau, kaip seniau, per tą patį laiką padaro, tai reikėtų bent trupiniai jiems dirbt, bet kas tau davė! Pradėjęs kalbėti su ukinin-

kais apie darbo laiko ilgumą, tuoj išgirsti nuo jų, kad laukų darbas — tai ne fabriko, ir čia visai negalima esą tam tikro darbo laiko paskirti — viskas, girdi, čia nuo oro priguli. Jie malonėtų, kad viskas čia teip liktų, kaip iki šiol buvo; o kaip iki šiol buvo, geriaus pamatysime iš minėtųjų aukščiau atsakymų ant „N Gadynės“ klausimų. Pirmiausia mums metasi į akis, kad didesnėjį Lietuvos pusėj da tebėra gaigystės. Štai *Suvalkų gubern.* Griškabūdžio valsčiuje (Naumiesčio pav. pas Bauką) žiemą darbininkai dirba nuo 2 valandos nakties; Antanavo valsčiuje (Senapilės pav.) dirba nuo 3 valandos; nuo Garlevo rašo: „ir naktį reikia dirbt“; Krokalauckio valsčiuje (Kalvarijos pav.) sodžiaus darbininkai „lisisi“, koliai pavalo; žiemą bernai turi kelties 2 valandų, o gula 10.

Vilniaus gub. Malėtų valsčiuje (Vilniaus pav.) teip-pat tiek tegaua darbininkai pailso, koliai pavalo. Žiemą reikia kelties 12 valandų ir eiti spragilais kultū. *Kauno gub.* teip-pat ne geriau su darbo laiku. Iš Vizo-vo valsčiaus (Ukmergės pav.) rašo: „pasilsėt tegaua darbininkai po 4 — 5 valandas“, iš Aluntos valsčiaus: „vasarą pailso 3 — 4 valandos, o žiemą biskį daugiau“; Čedasų valsčiuje (Zarasų pav.): „vasarą pasilsėt gauna darbininkai 4 valandas, žiemą — 8“, iš Ramigailos vals. (Panevėžio pav.) rašo: „mergaitės žiemą turi dirbti nuo 4 ryto iki 11 vakaro“, iš Pumpėnų ir Skrebotiško vals.: „darbas žiemą nuo 3 ryto iki 9 vakaro“. Netrupiau teisi darbas ir pačioje pakurėj, nuo Joniškio (Šiaulių pav.) rašo vienas darbininkas: „žiemą pailso gauni nuo 10 valandos vakaro iki 3 ryto, vasarą — nuo 11 ligi pusei trečios, — vasarą dirbi nuo žymios dienos ligi tamsios nakties“; kitas darbininkas teip-pat rašo: „vasarą dirbi 18 valandų, žiemą — 17“, trečias: „vasarą — nuo 2 iki pusei 11-tos, pietums — valanda“. Nuo Žagarės rašo: „vasarą prieš saulę kelia ir saulei nusileidus dar dirba; žiemą — nuo tamsos iki tamsai ir dar prie žiburio dirba; pailso pusryčiams 1 valanda, pietums 1 — 2“. Apie Papilę: „nuo 1-mos nakties iki 9-tai vakaro žiemą ir nuo 2 iki 10 vasarą“....

Pakaks jau ir šitų žinių. Jau ir iš jų matyt, kokį puikų pasilį turi darbininkai po sunkaus dienos darbo. Ir da vis išmėtinėja ukininkai darbininkams, kad jie atgrubusiomis rankomis dirba, piemiems už ausų taso, kad jie, ganydami, užmiega! Dangelį vietų turi vyrai naktigone nēn joti ir ten kartais per visą naktį budėti, o paskui tankiai jokio pasilsio negauna. Prie sunkiausių vasaros darbų tik tiek gauna pasilsėt, kiek reikia laiko arkliais pašėst, — arkliai, mat, brangesni ponui ar ukininkui: už juos jis pinigų gauna, o darbininko vieno nebus, tai atsiras keli į jo vietą! Atsiran-da vienas, kitas ukininkas, kuris kitaip žiuri į darbiu-nkus, bet labai retai. Žinoma, toliau teip jokiū būdu negali but, Sodžiaus darbininkai, kaip ir dvaro darbininkai, turi reikaut, kad butinai bent-kiek būtų sutvarkytas darbo laikas ir visai būtų iš-naikintas nakties darbas.

O kaip apsieina ukininkai su darbininkais, kokį jiems valgyamą ir drabužių duoda? Iš visos kruvos atsakymų vos keliuose tėra pasakytas, kad

apsieina su darbininkais žmoniškai, o vienam dargi „bro-liškai“. Dažnai rašo: „viso buna“, bet da dažniau randi tokius atsiliepimus: „valgis blogas, rubai blogi; kolioja; jeigu tik apgal, muša; daugiausia nukentėję piemiems“ (Griškabūdžio vals. pas Bauką). Nuo Zapyškio (Naumiesčio pav.) rašo: „kitas muša, kaip šunį“; nuo Gelgaidiškio — „kaip imanyda“, lojoja moteris ir vyrus, piemiems už ausų taso ir kapoja“; nuo Krokalauckio rašo: radinė suplyšus; pastumdo ir rupuziuoja darbininkus: piemi-nę už ausų taso ir botagu kapoja“. Tas-pats yra Kauno gub.: iš Raudondvario apeliokės (Kauno pav.) rašo: „valgis blogiausias. Mėsos retai kada tegauai, o pas-ninkų tai begalės; dirban t net akys žaliuoja — teip silpna. Koliojas. Atsitinka, kad ir muša, bet retai po to be tei-gamo apsieina, tik darbinin-kas — tai jau paprasta — nieko nelaimi. Drabuzis kuoblogiausias“. Debeikių valsčiuje (Ukmergės pav.): „valgis netikęs, mėsos retai kada te-valgo — per nedidelį kartą; rubai netikė“. Iš Čedasų valsčiaus rašo: „Valgymas prastas. Apsieina blogiau kaip su šunim. Lojoja, kaip nori, muša, kaip nori, piemi-nis kasdien taso, kaip tik no-ri. Miega darbininkai ant suolo arba ant pečiaus. Rei-ka jiot nakties, o paskui pailso nėra“. Apie Rokiškį: „pieno ir mėsos tik šventadieniais tegauai“. Gulbinų vals. (Panevėžio pav.): „mu-ša ir taso“. Nuo Joniškio rašo: „Kuo žmogus dėvi, tai tas ir patalas — kitokio pa-talo nėra. Valgis — kasdien barščiai ir duona ligi priva-lgai, o mėsos retai po šmotelį; druskos ir silkės negaunam; pėtnyčioj ir subatoj — zali-barščiai. Darbininkams kar-tais užduoda su pagaiškėiu, lojoja paskutiniaus žodžiais, tankiai atsitinka, kad ir mu-ša; iš piemių retai kas ne-gauna už ausų tasyti, tankiai ir lupt gauna“. Nuo Žaga-rės rašo: „Bernai ir pusber-niai beveik visur guli kutėje; kiti turi lovą, kiti ant mėslo koltėje.... piemiems grįčioje kurtėje“. Iš Akninės valsčiaus rašo: „Didžiausia skriauda darbininkams, kad nėra gydytojo ir mokyklų. Dar prie grafo Zubovo yra felčėrius, o kaip kituose dva-ruose ir pas ukininkus nėra nėkokios pagalbos susirgu-siam; jeigu tur tėvai kokią duonos plutą, tai da, rasi, bu-ki gyvas, o jeigu ne, tai pats gyvas į žemę lisk“. Nuo Kre-kinavos (Panevėžio pav.) rašo: „Susirgus, vėža pas tėvus. Pačiam iš savo pinigų ir dak-taras, ir vaistas. Gavėnioje prastas valgis. Per sanvatę vieną silkę tegaua. Dau-giau, raugalas, garstyčios, bulbės ir duona, 3 kartus per sanvatę verda grucę (zir-nius)“.

Žinoma, čia da toli ne visos darbininkų skriaudos. Ant klausimo, ar daugiau skriaudų neturi, atsako: „Kur ne-turėsim! Esame skriaudžiami ir neturim kam pasiskust“.... „Mieli broliai, rašo kitas, mus skriaudžia, kaip nori, — nēbegalim nē apskyt; ir švenčių nepažįstame: didžių švenčių trečiasis dienas, ku-nigams leidus, visai išnaiki-no“. „Kas mažojo žmogaus neskriaudžia? — klausia tre-tias. — Bara kunigai, perse-kioja policija, kuo-geriausia bėga pristavas, urednikas, žandarai ir visą valdžios vyre-snybę ant kiekvieno pono pa-šaukimo“....

Bet jau pamaži ir sodžiaus darbininkai pradeda pratin-

ti sau akis ir reikaut žmo-niskiesnio gyvenimo. Geruo-ju, žinoma, to jų teip-pat negausit, kaip negauna dvarų darbininkai, užtai visu-pirma turit, kiek galima, labiau šviesties, telkties į kuopas ir pradėt kovot su savo išau-dotojais. Daugelyje vietų, jauni sodžiaus vyruklai dabar viena težino — girtuokliavi-mą, valkiojimasi, peštynes. Žinoma, kol teip apversit liusąjį savo laiką, anaipol ne-galėsit pagerinti savo padėji-mo. Eikite miesto darbinin-kų pėdomis, o tikrai neužil-go kitokį gyvenimą iškovosit!

V. Kapsukas.
„N. G.“

Mažas feljetonas.

KITAŽEMIO LAISKAI IŠ RUSIJOS.

XIV.

Miliausia! Felicia!

Kur neisi, ką nesutiks, tik ir tegirdi: — Gurko ir Lidval, Lidval ir Gurko!

Gurko ir Lidval šios dienos didvyriai! Kuom jie atsizy-mėjo, kad apie juos netik vi-sa Rusija kalba, bet ir užsie-nius.

Pradėsiu išpradžios. Gurko užima augstą vietą, jis yra vidaus dalykų minis-terio podėjeju, o Lidval, kaip čia tau gražiau pasakius, na, busiu atviras — Lidval dirba tokias vietas, be kurių ne-vienas žmogus negali apsieiti, jis dirba klozetus.

Abudu naudingi žmonės, vienas pusministeris, antras klozetnikas.

Šimet, rasi, tu girdėjai, kad pusėj Rusijos niekas ne-zaugo, arba, kaip revoliucio-jonieriai sako, slaucia baisus badas. Bado jokio, žinoma, nėra, tik niekas neuzaugo ir gana! Pasiutę muzikai valdžiai kumščiomsgromoja ir šaukia: — Jei tu mums neduosi duonos, mes taive gyvą prary-sime!

Koki žmogėdros! Man rodos, kad muzikai galėtų ir žmones esti, juk jų pilvai neponiški. Teip mano ir tuli ministeriai.

Valdžia, žinoma, neišsigan-do blogų grumojimų, bet tu-rėdama gerą širdį, prizadėjo kiekvieno muziko šeimynai į sąvaitę išduoti po svarą ru-gių, sumaišytų su sėlenomis. Ir už tai turi chamai geradė-jams kojas išbučiuoti!

Susirinko visi ministeriai, senatoriai, galvojo dieną, dvi, tris dienas.... kam pavesti muziką šėrimą?

— Aš apsimu papenėti baduojančius — nedrasiai at-siliepė vidaus dalykų minis-terio padėtojas — ponas Gurko. — Aš visus pavalgydysiu ir dar liks dešimts milijonų pudų trupelių.

— Gerai, gerai, pono Gurko apveizdai atiduokime mu-zikus! — sušuko iš džiaugsmo ir senatoriai. — Jis ne tik pripydys besocius, bet ir mu-sų išdūn didelę naudą atneš. Jis, pavalgydinęs, dar žada pririnkti 10 milijonų pudų rugių. Jis antras Kristus! Jam atiduodame muzikus!

Ministeriai ir senatoriai sudaužė rankomis, šampan-uzgėrė nutarimą, kad muzi-ka skaniau valgytų Gurkos rugius, ir išsiskirstė.

Gurko, pasilikęs vienas, emė laužyti galvą, ką pa-kviesti sau į pagelbininkus padėti supirkti rugius. Atsi-minė, kad Rusijoje yra Lid-val, turįs labai gražią pačią, su kurią jis, Gurko, susipaž-no pas poną Ester.

Čia pasakysiu kelis žodžius apie poną Ester. Gerbiamaoji ponė Maskvoje užlaikė bes-

mylinčioms porėlėms namus. Žinoma, tokie namai tereika-lingi augstoms ypatoms, cha-mai ką supranta meilė? Da-leiskime, apsiavedusiam mi-nisteriui ar generolui krito į akį kokia ištėkėjusi grazybė. Abudu pradėda dusauti, kar-šiuoti, na, ir kur jie susitiks, pasimeilus. Pas save nepato-gu, ant šalčio, lytaus, nema-lonu stipti, apsikabinti, bet jei yra tam tikri namai, tai jie ir traukia ten. Tokius na-mus įstatymais užginta lai-kyti, bet.... kvaila policija kaszin ko užsirusino ant ge-radėjos Ester ir paprasė išsi-nešdinti iš Maskvos. Ji atvyko Peterburgan, arčiau valdžios, ir vėl darė mielaširdingą dar-bą, priimdama pas save mi-nisterius su svetimomis mote-rimis. Dabar valdžia ją pa-žymė po savo globa ir policija užgynė kišti nosį, kur nereik-ia. Pas ją tankiai atsilanky-davo ir mūsų didvyris Gurko, kur sutikdavo gražiausią Lid-val'io pačią. Ir kiek juodu čia puikių ir saldžių valandų praleido!

— Miliausia, kokia tau laimė, tave pusministeris bu-čiuoja! — snibzdėdavo užka-tes Gurko.

— Aš tik ministerius ir te-myliu. Aš žinau, kad jie mūs neekspliotuoja, turi gerą šir-dį! — atsako grozybė. — Tiesą tu sakai, mes vi-suomet užsimokam gryvais pinigais!

— Žinau, jūsų rankose iz-das, turite kuom užsimokėti. Linksmai juodu praleisda-vo laiką.

Už tai Gurkai į galvą ir atėjo Lidval. Bet kada pus-ministeris atsiminė apie Lid-val'ą, jis tuomet Nizniamė-Novgorode lošė kortomis. Tiesa, pats klozetnikas ne-lošė, tik užlaikė namą korti-ninkams ir ruletos mylėto-jams. Iš jo namų ne vienas milijonierius išėjo plikas, kaip tilvikas, ne vienas tar-naujantis jo name paliko principalo magazyną. Bet ar čia galima kaltinti Lidval'į. Kur lošikai pasidėtų, kad ne-butų tam tikrų namų, juk vi-duryj gatvės, susėdę, nepy-škis kortomis! Panėšius namus įstatymai užgina laikyti. Val-džia tame dalyke apsiriko, ji paeimė pavyzdį iš vakarinių Europos, supuvusios Euro-pos, kuri aštriausiai baudžia užlaikytojus tokių namų.

Prasiloš milijonieriai ir nu-plikyti magazynų savinin-kai emė kelti skandalą ir rei-kauti nuo vietinės vyriausy-bės, kad aferistą Lidval'į su-jo nariais išvytų po velniais! Nizno-Novgorodo guber-natorius, kuris tuom laiku linksminosi Paryžiuje, išgirdo apie Lidval'į ir parašė jam, kad pridarytų savo namus. Netikėtai, vieną rytą gu-bernatorius, baronas Frede-riks pamatė ant savo stalo 25 tukstančius frankų ir di-džiausiomis raidėmis parašy-ta pavadė — Lidval, o dau-giaus nieko. Gubernatorius stebėjosi, kraipė galvą ir ne-salėjo suprasti, ką tai reik-šų — 25 tukstančiai frankų ir Lidval. Galų gale, guber-natorius suprato, kad čia grynas stebuklas.

Neilgai trukus, Nizno-Nov-gorodo policija apturėjo tele-gramą iš Peterburgo nuo vy-tas vėžys. Telegramoje įra-šyta: „Lidvalio nekibinti. Jis, matyti, labai sumanus žmogus, kad teip lengvai mo-ka uždirbti pinigų. Rasi, neužilgo mes jį pakviesime į finansų ministerius“.

Ir Lidval'io niekas neuža-bino, priešingai, dar prie jo namų pastatė, apsaugojimui, rotą kareivių.

Gurko, atsiminęs Lidval'į, tuojaus pasiuntė laiską į Ni-

no-Novgorodą, kvieždamas kogrėdžiausiai atvykti Peter-burgan, nes esą labai svarbus reikalas.

Lidval galvatrukčiais atlėkė ir tuojaus užsuko pas poną Gurko.

— Ponas Lidval! — mei-liai spauzdamas ranką svečio, džiaugėsi Gurko.

— Ponas Gurko, kaip be-gyvuoji?

— Gerai, šandau kulka-svaizdžiais, kariu revoliucio-jonius, labai malonus dar-bas.... Dirbu tėvynės labui.

— Aš ir patrijotas!

— Malonu išgirsti tokius žodžius.

— Ar nesuduosime kiek? — ištraukęs iš kišenius naujintėles blizgancias kor-tas, paklausė Lidval.

— Galima, galima. Kodėl ne, aš su mielu noru.

Susėdo prie žalių skobue-lių. Pyškino dieną, pyškino naktį ir dar dieną.

Lidvalio kišenius išsiputė, o Gurkos liko plokščias.

— Kas dabar bus? Tamsta man dar 50 tukstančių pasi-lieki kaltas!

— Nebijok, ponas Lidval, neprazus pinigai, mūsų ran-kose izdas, aš pusministe-ris....

— Teip, tai teip, bef.... — Oi, oi, aš belošdamas, visai užmiršau pakalbėti su tamsta apie reikalą? Tamsta, rasi žinai, kad muzikai netu-ri ko esti, žada mus praryti.

— Girdėjau, girdėjau....

— Mes, valdžia, nutarėme tuos besocius šerti ir visą tą dalyką as pasiėmiau ant sa-ves. Ar tamsta man nepadė-tum supirkti rugių?

— Kodėl ne, aš su mielu noru, aš myliu tėvynę....

— Tamsta nesidrovėk, kad ligišiol dirbai klozetus, o da-bar liksi badaujančių maitin-toju.

— Aš nesidroviu.

— Ir labai gerai.

— Žinoma.

— Tamsta supirksi 10 mi-lijonų pudų rugių.

— Gerai.

— Kiti pirkliai, išgirdę, kad aš jieskau sau padėjėjo, emė pas mane landzioti ir melsti, kad jiems pavesčiau rugių supirkimą. Aš jiems tyčia tepasiuliau už pudą po 75 kapeikas. Jie pradėjo aiš-kinti, kad už tokią kainą nie-kur nebus galima gauti; jei mes, sako, apsiimtume už tiek, tai iš savo kišenių pri-dėtume daugiau penkių šim-ty tukstančių rublių. Aš jiems tyčia tiek tepasiuliau, kad negalėtų apsiimti.... Aš norėjau tamstai gerą padary-ti....

— Labai man malonu, — padėkavojo Lidval.

— Mes sutiksime. Aš tam-s-tai duosiu po 83 kap. už pu-dą.

— Labai miela.

— Tamsta sutinki už tiek?

— Sutinku.

— Kontrakta, man rodos, daryti nereikia, tamsta sąži-niskai išpildysi sutarmę....

— O, žinoma!

— Vadinasi, dalykas už-baigtas!

— Gm.... gm.... ar tamsta, ponas Gurko, atsi-me-ni poną Ester? — netikėtai užklauso Lidval.

— Ką, tamsta.... ir pus-ministeris paraudo, lyg vir-tas vėžys. — Aš tamstą labai gerbiu, myliu, tankiai iš vi-sos širdies trokštu gero....

Štai ir dabar neužmiršau tamstos.... Valdžia, pave-dusi kokį gešeftą pirkliams, visuomet reikalauja didelės kaucijos uždėti, kad būtų priderandiai išpildyta sąkal-ba, bet aš nuo tamstos netik nenoriu kaucijos, priešingai

aš tamstai dar ant rankos iš-kauno duosiu.

Ir pusministeris atskaitė
Lidvali milijoną su viršu
rublių.

— Ar užteks, ponas Lid-
val?

— Rasi.

— Gm... gm... tamsta
tylėsi?

— Tylėsiu.

— Ačiu.

— Gm... gm... labai
tamstai esu dėkingas, ponas
Gurko, — ir Lidval omė kra-
tyti pusministerio raukę.

Gurko, pažūrėjęs į savo
delną, išvydo naujas šimti-
nes.

— Vadinasi viskas užbaig-
ta?

— Užbaigta.

Gurko ir Lidval, laimingai
užbaigę su rugiais, išsibučia-
vo ir persikyrė.

Antrytojaus Lidval ant sa-
vo paties pirmo išvydo žiedą,
nubirstytą rugiais iš brilian-
tų, kurį žinoval įkainoja ma-
žinsiai 15 tukstančių rublių.
Tęp grūdų grožiuosi išrėta
raidė G.

Žodžiu, iš rugių ir Gurko ir
Lidval buvo labai užgandinti.

O muzikai, išsijoję laukia,
kuomet jiems ims kristi ger-
klėn duonos bakanai. Lau-
kia, o stebuklai vis nesidaro
— niekas nekrinta.

Klapai vėl įniršo:

— Jei jūs mums neduosite
pašėlos, mes jus prarysimė!
Jūs kalti, kad mes baduoja-
me! Jūs nušlavėte mūsų lau-
kus...

O Lidval iš džiaugsmo, ga-
vęs milijoną suvirš rublių,
suvis ir užmiršo apie rugius.
Tiesą pasakius, argi pono
Lidvalio pareiga rūpintis
apie muzikus; didelis čia
daiktas muzikai...

Revoliucionieriai omė ur-
zgėti:

— Valdžia apsiėmė prista-
tyti į badaujančias vietas ru-
gius, bet nieko nedaro...
Ar tik ji kokios šunybės ne-
iškirto.

Žinoma, pusministeris ant
jų urzgėjimo tik nusispovė.
Bet atsitiko nelaimė. Syki
ponas Gurko su Lidvaliu grį-
žo nuo Ester. Staiga prairio
jų kiseniai ir pasibėrė rugiai.
Tą pamatė kasžin koks maiš-
tininkas ir kad sušūks:

— Ei, žmonės, žiūrėkite,
kur badaujantiems sodie-
čiams rugiai atidūrė! Minis-
terio ir žuliko kiseniuose.

Šauksmą išgirdo laikraščių
redaktoriai ir pakėlė didžiau-
sį skandalą.

— Pasaulė, stebėkis, ką
Rusijos valdžia daro! Badu-
miršančius žmones apvogė!
— Šaukė laikraščiai. — Gur-
ko vagis! visa Rusijos valdžia
gudrių vagių šauka! Šalin
juos! Mirtis jiems! Jie sveti-
mus rugius susipylė į savo
kisenius! Apgavikai! Pernai
buvusis ministeris Durnovo,
apsiėdęs avizinio kiseliaus,
išdumė ušienin, dabar kitas
ministeris rugių apsiėjo.

Žodžiu, užtrimitavo teip,
kad net visi vėliniai pragare
omė šokinėti!

Pusministeris Gurko, nie-
ko nelaukdamas, apskelbė,
kad apie jo rugius nė vienos
raidės nebūtų parašyta, o re-
daktoriaus pažadėjo patraukti
teisman.

Kur tau! Po to laiško dar
pasidūciau omė rašyti:

— Duok, duok mus teis-
man! Mes teisme dar daugiau
parodysime tavo ir tavo sė-
brų šunybę!

Grazus bus reginys, kada
viso pasaulio redaktoriaus su-
vays į Rusijos kaimą.

— Tu rašai apie rugius? —
paklausė teisėjas redaktoriaus.

— Rašiau.

— Ar tu nežinai, kad mi-
nisterio rugiai nepaliejami?

— Įkristi jam tukstanči-
rykščių ir pakabinti ant kar-
tuvių! — palieps teislys čia-
pat stovintiems žandams.

— Vagis jūsi — sušūks
paskutinį kartą, atsišveikin-
damas su šių omė svietu, re-
daktoriaus.

Juodašimčiai ir nesnaudžia,
ginkluojasi ir už Gurko žada
padėti savo galvas. Jie sako:

— Jei dar kas nors per-
pusiau lupų išsitaris apie
šventąjį Gurko, mes galvą to-
kiam nusiuksime, nė vienos
redakcijos sveikos nepaliksi-
me!

Jie tą padarys, jie karingi,
labai myli ministerius.

Bet rodos, kad iš didelio
debesio lytans nebus.

Neseniai ministerių pirmi-
ninkas, Stolypin, pasiū-
kė pas savę Gurko, paglostė,
paramino.

— Nusiramink, mano šir-
dytel! Kam tu save žudai, to-
nusprogsa visi muzikai...

Maistinininkams už jų riksmą
liežuvis nupiaustysime ir
bus ramu. Nusiramink...

Tik, žiūrėk, kad kitą sykį
įsisiutimėi tvirtesnius kise-
nius...

— Pasistengsiu.

Matai, mieliausia, kaip Ru-
sijos ministeriai terp savę
brolėškai gyvena!

Aš ir iš to džiaugiuosiu ir
šaukiu:

— Težaliuoja avizės!

— Tegyvuoja Durnovo!

— Tebujoja rugiai!

— Tegyvuoja Gurko ir
Lidval.

— Tenušprogsa muzikai,
jei nešori žemių est!

Lik sveika!

Tavo grafas Kuku.

IŠ VISUR.

Į Peterburgo senatas rado
kalta, darodę, jog Žemojo
Naugorodo gubernatoriaus,
jenerolas baronas Frederiks
pridirbo šelmystas perkant
už rando pinigų javus badu-
kėnčiantiems gyventojams.
Nuo pristatymo javų, drau-
go pagalbininko vidaus daly-
kų ministerio Gurko, Lidvalo
Frederiks paėmė kyšį 25000
frankų.

Į Galutinį rinkimai Vo-
kietijos parlamento pasiun-
ti atsiuvo 5 d. vasario.
Pirmuose rinkimuose išrin-
ko: konservatyvų 4, katali-
kų 89, lenkų 18, rando par-
tijos 10, socialistų 29, pro-
gresistų 27, danietų 1, al-
tų 10. Naujas parlamentas
susirinks 14 d. vasario.

Į Ispanijos sostapilį Ma-
dride ir Valencijoje žmonės
pakėlė nepilankias raudoni
demonstracijas dėl duonos
brangumo. Miestas nori pa-
rengti locnas keptuves ir iš-
keptą duoną parduoti žmo-
nėms už tiek, kiek jos iške-
pimas prekiuoja.

Į Didelio sniego Ber-
lyne pasilovė bėgiojimas ga-
tinių karų; sniegas sustab-
dė ir trukus viršutinių geleži-
nėlių; net vežimai gatvėms
negalėjo važinėti. Daug snie-
go išpuolė visuose vidurinė
Europos kraštuose; sniegas
sutrūkė daugelyj vietų tele-
grafų vielas.

Į Peterburge ant gatvės
likosi peršautas perdetinis
kalėjimo ant priemiesčio Va-
sili Ostrovo, kuriame laikomi
buvo politiskieji nusikaltė-
liai. Užmušėjų pasiekė pa-
bėgti.

Į Dėl menko užderėjimo
daugelyj Maskolijos kraštų,
ji javus gyventojų maistui
turi gabenti iš Amerikos;
Volgos apskrityj kviečių
bušelis, pargabintų iš Ame-
rikos, 7c. pigeonis negu
vietinių.

Į Antsalos Tasmanios, Au-
stralijoj, perėtos sanvaitės
utarninke daugelyj vietų
buvo žemės drebėjimai, bet
nežinia, kiek jie nuostolių
pridirbo.

Į Ant salų Salomono,
Oceanijoj, slautė smarkus žė-
mės drebėjimai, nuo kurių
daugelyj vietų žemėj pasida-
rė dideli ir gilūs plyšiai. Bet
ant laimės žmonių neprazu-
vo.

Į Ant salos Java, Pietinėj
Azijoj (ji priguli Holandijai)
sukilė čiabuviai likosi suval-
dyti, daugumas jų vadovų
arba puolė mušiuose, arba
pasidavė holandiečiams.

Į Jeruzolimoj, Christaus
grabo oloj, buvo smarkus su-
siremimas katalikiškų kuni-
gų franciskonų su greikiškais
ir armeniškais zokonikais.
Muštinėse du franciskonai
likosi gana sunkiai sužeisti.

Į Persijoj likosi sušauktas
pirmutinis parlamentas. Jis
panaikino pasimirusio šacho
dovanas žemės plotais augš-
tesniems urėdninkams.

Į Respublikoj Salvador,
vidurinėj Amerikoj, laukia
revoliucijos. Vadovu rando
priešininkų yra jenerolas Va-
rahova.

Į Vidurinėse Chinų pro-
vincijose 4 milijonai žmonių
kenčia badą. Tėvai, neturė-
dami kuom maitytiesi pats,
skandina upes savo vaikus.

— Vagis jūsi — sušūks
paskutinį kartą, atsišveikin-
damas su šių omė svietu, re-
daktoriaus.

Juodašimčiai ir nesnaudžia,
ginkluojasi ir už Gurko žada
padėti savo galvas. Jie sako:

— Jei dar kas nors per-
pusiau lupų išsitaris apie
šventąjį Gurko, mes galvą to-
kiam nusiuksime, nė vienos
redakcijos sveikos nepaliksi-
me!

Jie tą padarys, jie karingi,
labai myli ministerius.

Bet rodos, kad iš didelio
debesio lytans nebus.

Neseniai ministerių pirmi-
ninkas, Stolypin, pasiū-
kė pas savę Gurko, paglostė,
paramino.

— Nusiramink, mano šir-
dytel! Kam tu save žudai, to-
nusprogsa visi muzikai...

Maistinininkams už jų riksmą
liežuvis nupiaustysime ir
bus ramu. Nusiramink...

Tik, žiūrėk, kad kitą sykį
įsisiutimėi tvirtesnius kise-
nius...

— Pasistengsiu.

Matai, mieliausia, kaip Ru-
sijos ministeriai terp savę
brolėškai gyvena!

Aš ir iš to džiaugiuosiu ir
šaukiu:

— Težaliuoja avizės!

— Tegyvuoja Durnovo!

— Tebujoja rugiai!

— Tegyvuoja Gurko ir
Lidval.

— Tenušprogsa muzikai,
jei nešori žemių est!

Lik sveika!

Tavo grafas Kuku.

Į Peterburgo senatas rado
kalta, darodę, jog Žemojo
Naugorodo gubernatoriaus,
jenerolas baronas Frederiks
pridirbo šelmystas perkant
už rando pinigų javus badu-
kėnčiantiems gyventojams.
Nuo pristatymo javų, drau-
go pagalbininko vidaus daly-
kų ministerio Gurko, Lidvalo
Frederiks paėmė kyšį 25000
frankų.

Į Galutinį rinkimai Vo-
kietijos parlamento pasiun-
ti atsiuvo 5 d. vasario.
Pirmuose rinkimuose išrin-
ko: konservatyvų 4, katali-
kų 89, lenkų 18, rando par-
tijos 10, socialistų 29, pro-
gresistų 27, danietų 1, al-
tų 10. Naujas parlamentas
susirinks 14 d. vasario.

Į Ispanijos sostapilį Ma-
dride ir Valencijoje žmonės
pakėlė nepilankias raudoni
demonstracijas dėl duonos
brangumo. Miestas nori pa-
rengti locnas keptuves ir iš-
keptą duoną parduoti žmo-
nėms už tiek, kiek jos iške-
pimas prekiuoja.

Į Didelio sniego Ber-
lyne pasilovė bėgiojimas ga-
tinių karų; sniegas sustab-
dė ir trukus viršutinių geleži-
nėlių; net vežimai gatvėms
negalėjo važinėti. Daug snie-
go išpuolė visuose vidurinė
Europos kraštuose; sniegas
sutrūkė daugelyj vietų tele-
grafų vielas.

Į Peterburge ant gatvės
likosi peršautas perdetinis
kalėjimo ant priemiesčio Va-
sili Ostrovo, kuriame laikomi
buvo politiskieji nusikaltė-
liai. Užmušėjų pasiekė pa-
bėgti.

Į Dėl menko užderėjimo
daugelyj Maskolijos kraštų,
ji javus gyventojų maistui
turi gabenti iš Amerikos;
Volgos apskrityj kviečių
bušelis, pargabintų iš Ame-
rikos, 7c. pigeonis negu
vietinių.

Į Antsalos Tasmanios, Au-
stralijoj, perėtos sanvaitės
utarninke daugelyj vietų
buvo žemės drebėjimai, bet
nežinia, kiek jie nuostolių
pridirbo.

Į Ant salų Salomono,
Oceanijoj, slautė smarkus žė-
mės drebėjimai, nuo kurių
daugelyj vietų žemėj pasida-
rė dideli ir gilūs plyšiai. Bet
ant laimės žmonių neprazu-
vo.

Į Ant salos Java, Pietinėj
Azijoj (ji priguli Holandijai)
sukilė čiabuviai likosi suval-
dyti, daugumas jų vadovų
arba puolė mušiuose, arba
pasidavė holandiečiams.

Į Jeruzolimoj, Christaus
grabo oloj, buvo smarkus su-
siremimas katalikiškų kuni-
gų franciskonų su greikiškais
ir armeniškais zokonikais.
Muštinėse du franciskonai
likosi gana sunkiai sužeisti.

Į Persijoj likosi sušauktas
pirmutinis parlamentas. Jis
panaikino pasimirusio šacho
dovanas žemės plotais augš-
tesniems urėdninkams.

Į Respublikoj Salvador,
vidurinėj Amerikoj, laukia
revoliucijos. Vadovu rando
priešininkų yra jenerolas Va-
rahova.

Į Vidurinėse Chinų pro-
vincijose 4 milijonai žmonių
kenčia badą. Tėvai, neturė-
dami kuom maitytiesi pats,
skandina upes savo vaikus.

Į Peterburgo senatas rado
kalta, darodę, jog Žemojo
Naugorodo gubernatoriaus,
jenerolas baronas Frederiks
pridirbo šelmystas perkant
už rando pinigų javus badu-
kėnčiantiems gyventojams.
Nuo pristatymo javų, drau-
go pagalbininko vidaus daly-
kų ministerio Gurko, Lidvalo
Frederiks paėmė kyšį 25000
frankų.

Į Galutinį rinkimai Vo-
kietijos parlamento pasiun-
ti atsiuvo 5 d. vasario.
Pirmuose rinkimuose išrin-
ko: konservatyvų 4, katali-
kų 89, lenkų 18, rando par-
tijos 10, socialistų 29, pro-
gresistų 27, danietų 1, al-
tų 10. Naujas parlamentas
susirinks 14 d. vasario.

Į Ispanijos sostapilį Ma-
dride ir Valencijoje žmonės
pakėlė nepilankias raudoni
demonstracijas dėl duonos
brangumo. Miestas nori pa-
rengti locnas keptuves ir iš-
keptą duoną parduoti žmo-
nėms už tiek, kiek jos iške-
pimas prekiuoja.

Į Didelio sniego Ber-
lyne pasilovė bėgiojimas ga-
tinių karų; sniegas sustab-
dė ir trukus viršutinių geleži-
nėlių; net vežimai gatvėms
negalėjo važinėti. Daug snie-
go išpuolė visuose vidurinė
Europos kraštuose; sniegas
sutrūkė daugelyj vietų tele-
grafų vielas.

Į Peterburge ant gatvės
likosi peršautas perdetinis
kalėjimo ant priemiesčio Va-
sili Ostrovo, kuriame laikomi
buvo politiskieji nusikaltė-
liai. Užmušėjų pasiekė pa-
bėgti.

Į Dėl menko užderėjimo
daugelyj Maskolijos kraštų,
ji javus gyventojų maistui
turi gabenti iš Amerikos;
Volgos apskrityj kviečių
bušelis, pargabintų iš Ame-
rikos, 7c. pigeonis negu
vietinių.

— Vagis jūsi — sušūks
paskutinį kartą, atsišveikin-
damas su šių omė svietu, re-
daktoriaus.

Juodašimčiai ir nesnaudžia,
ginkluojasi ir už Gurko žada
padėti savo galvas. Jie sako:

— Jei dar kas nors per-
pusiau lupų išsitaris apie
šventąjį Gurko, mes galvą to-
kiam nusiuksime, nė vienos
redakcijos sveikos nepaliksi-
me!

Jie tą padarys, jie karingi,
labai myli ministerius.

Bet rodos, kad iš didelio
debesio lytans nebus.

Neseniai ministerių pirmi-
ninkas, Stolypin, pasiū-
kė pas savę Gurko, paglostė,
paramino.

— Nusiramink, mano šir-
dytel! Kam tu save žudai, to-
nusprogsa visi muzikai...

Maistinininkams už jų riksmą
liežuvis nupiaustysime ir
bus ramu. Nusiramink...

Tik, žiūrėk, kad kitą sykį
įsisiutimėi tvirtesnius kise-
nius...

— Pasistengsiu.

Matai, mieliausia, kaip Ru-
sijos ministeriai terp savę
brolėškai gyvena!

Aš ir iš to džiaugiuosiu ir
šaukiu:

— Težaliuoja avizės!

— Tegyvuoja Durnovo!

— Tebujoja rugiai!

— Tegyvuoja Gurko ir
Lidval.

— Tenušprogsa muzikai,
jei nešori žemių est!

Lik sveika!

Tavo grafas Kuku.

Į Peterburgo senatas rado
kalta, darodę, jog Žemojo
Naugorodo gubernatoriaus,
jenerolas baronas Frederiks
pridirbo šelmystas perkant
už rando pinigų javus badu-
kėnčiantiems gyventojams.
Nuo pristatymo javų, drau-
go pagalbininko vidaus daly-
kų ministerio Gurko, Lidvalo
Frederiks paėmė kyšį 25000
frankų.

Į Galutinį rinkimai Vo-
kietijos parlamento pasiun-
ti atsiuvo 5 d. vasario.
Pirmuose rinkimuose išrin-
ko: konservatyvų 4, katali-
kų 89, lenkų 18, rando par-
tijos 10, socialistų 29, pro-
gresistų 27, danietų 1, al-
tų 10. Naujas parlamentas
susirinks 14 d. vasario.

Į Ispanijos sostapilį Ma-
dride ir Valencijoje žmonės
pakėlė nepilankias raudoni
demonstracijas dėl duonos
brangumo. Miestas nori pa-
rengti locnas keptuves ir iš-
keptą duoną parduoti žmo-
nėms už tiek, kiek jos iške-
pimas prekiuoja.

Į Didelio sniego Ber-
lyne pasilovė bėgiojimas ga-
tinių karų; sniegas sustab-
dė ir trukus viršutinių geleži-
nėlių; net vežimai gatvėms
negalėjo važinėti. Daug snie-
go išpuolė visuose vidurinė
Europos kraštuose; sniegas
sutrūkė daugelyj vietų tele-
grafų vielas.

Į Peterburge ant gatvės
likosi peršautas perdetinis
kalėjimo ant priemiesčio Va-
sili Ostrovo, kuriame laikomi
buvo politiskieji nusikaltė-
liai. Užmušėjų pasiekė pa-
bėgti.

Į Dėl menko užderėjimo
daugelyj Maskolijos kraštų,
ji javus gyventojų maistui
turi gabenti iš Amerikos;
Volgos apskrityj kviečių
bušelis, pargabintų iš Ame-
rikos, 7c. pigeonis negu
vietinių.

Į Antsalos Tasmanios, Au-
stralijoj, perėtos sanvaitės
utarninke daugelyj vietų
buvo žemės drebėjimai, bet
nežinia, kiek jie nuostolių
pridirbo.

Į Ant salų Salomono,
Oceanijoj, slautė smarkus žė-
mės drebėjimai, nuo kurių
daugelyj vietų žemėj pasida-
rė dideli ir gilūs plyšiai. Bet
ant laimės žmonių neprazu-
vo.

Į Ant salos Java, Pietinėj
Azijoj (ji priguli Holandijai)
sukilė čiabuviai likosi suval-
dyti, daugumas jų vadovų
arba puolė mušiuose, arba
pasidavė holandiečiams.

Į Jeruzolimoj, Christaus
grabo oloj, buvo smarkus su-
siremimas katalikiškų kuni-
gų franciskonų su greikiškais
ir armeniškais zokonikais.
Muštinėse du franciskonai
likosi gana sunkiai sužeisti.

Į Persijoj likosi sušauktas
pirmutinis parlamentas. Jis
panaikino pasimirusio šacho
dovanas žemės plotais augš-
tesniems urėdninkams.

Į Respublikoj Salvador,
vidurinėj Amerikoj, laukia
revoliucijos. Vadovu rando
priešininkų yra jenerolas Va-
rahova.

Į Vidurinėse Chinų pro-
vincijose 4 milijonai žmonių
kenčia badą. Tėvai, neturė-
dami kuom maitytiesi pats,
skandina upes savo vaikus.

Į Peterburgo senatas rado
kalta, darodę, jog Žemojo
Naugorodo gubernatoriaus,
jenerolas baronas Frederiks
pridirbo šelmystas perkant
už rando pinigų javus badu-
kėnčiantiems gyventojams.
Nuo pristatymo javų, drau-
go pagalbininko vidaus daly-
kų ministerio Gurko, Lidvalo
Frederiks paėmė kyšį 25000
frankų.

Į Galutinį rinkimai Vo-
kietijos parlamento pasiun-
ti atsiuvo 5 d. vasario.
Pirmuose rinkimuose išrin-
ko: konservatyvų 4, katali-
kų 89, lenkų 18, rando par-
tijos 10, socialistų 29, pro-
gresistų 27, danietų 1, al-
tų 10. Naujas parlamentas
susirinks 14 d. vasario.

Į Ispanijos sostapilį Ma-
dride ir Valencijoje žmonės
pakėlė nepilankias raudoni
demonstracijas dėl duonos
brangumo. Miestas nori pa-
rengti locnas keptuves ir iš-
keptą duoną parduoti žmo-
nėms už tiek, kiek jos iške-
pimas prekiuoja.

Į Didelio sniego Ber-
lyne pasilovė bėgiojimas ga-
tinių karų; sniegas sustab-
dė ir trukus viršutinių geleži-
nėlių; net vežimai gatvėms
negalėjo važinėti. Daug snie-
go išpuolė visuose vidurinė
Europos kraštuose; sniegas
sutrūkė daugelyj vietų tele-
grafų vielas.

Į Peterburge ant gatvės
likosi peršautas perdetinis
kalėjimo ant priemiesčio Va-
sili Ostrovo, kuriame laikomi
buvo politiskieji nusikaltė-
liai. Užmušė

Didžiausia lietuviszka drapanu sakrova

983-87
Milwaukee Avenue.
3246-48
So. Halsted Street.

983-87
Milwaukee Avenue.
3246-48
So. Halsted Street.

Didis iszkraustymo iszpardavimas

Plosčiu (Overcoat), vyru, vaiku ir kudi-
kiu apredalu arba drapanu.

Neturime mės papročio perdėstyti vieno sezono (laiko)
tavorus į kitą sezoną, todėl pasiryžome užsilikusias žiemos
sądėlio drapanas išparduoti už atpigintas
prekes, vardan turėtume pakaktinai vietos
užpirkimams pavasariniams tavo-
rams ir kartu teikiamės padaryti paran-
kumą garbingiems tautiečiams, įgyti dra-
panas arba ploščius už pigę prekę.

Minėti rubai yra padirbti iš geriau-
sios materijos, tvirto rankų darbo ir pa-
siuti pagal naujausios mados.

Visokias vaiku drapanas
parduodame už labai nu-
mazintas prekes.

Parinktas sezoninio (laikinio) sandėlio galanterijas, visokias
vyrų kepes ir yvairiausius vaikų čeverykus, parduodame už tas pa-
čias prekas, kokias mės užmokame.

M. Norejewski, uzveizda. K. Sluzynski, vietininkas.

Pardavėjai:

A. Masiulis,

Fr. Elsmont,

J. Leonas,

Z. Ullanauskas.

Laivu Kalendorius.

Šitas Kalendorius parodo kada, iš kur ir koki laivai išplaukia į
Europą, iš kokio Porto, kokią dieną ir adyną, ir kiek kaustuoja Šifkor-
tės nuo Porto iki Tilžės ar Eydtkunų. Norinti važiuoti į Krajų tegul
peržiuri šį Kalendorių, o žinos kada ir iš kur laivą gauti ir kiek visa
kelionė kaustuos.

LAIVO VARDAS	Kompanijos vardas	Portas iš kur išplaukia	Diena išplau- kimo	Valanda išplaukimo	Šifkorts nuo Porto	Tilžė	Eydtku- nus
AMERICA	Hamburg American	New York	Vasario 16	8 ryto	10	37.80	37.85
BLUECHER	"	"	Kovo 4	8.30 ryto	10	37.80	37.85
BARBAROSSA	North German Lloyd	"	" 28	10	10	38.15	38.20
EREMEN	"	"	Kovo 28	10	11	38.15	38.20
BATAVIA	White Star	New York	Vasario 13	6 ryto	7	41.80	41.85
BRESLAU	Hamburg American	"	Kovo 2	6.30 ryto	14	37.80	37.85
CANADA	North German Lloyd	"	Kovo 21	10 ryto	10	36.65	36.70
CYMRIC	Dominion	Portland	Vasario 16	2 diena	10	36.65	36.70
CARMANIA	White Star	Boston Mass.	Vasario 23	7 ryto	9	37.80	37.85
CAMPANIA	Cunard	New York	" 16	8 ryto	7	41.80	41.85
CEBRIO	"	"	" 23	12 diena	7	43.80	43.85
DEUTSHLAND	White Star	New York	Kovo 22	11.30 ryto	7	41.80	41.85
DARMSTADT	Hamburg American	New York	Kovo 16	7 ryto	7	37.80	37.85
DOMINION	North German Lloyd	Baltimore	Vasario 20	2 diena	14	36.65	36.70
CASSEL	Dominion	New York	Vasario 30	2 vakaro	10	36.65	36.70
CEHEMNITS	North German Lloyd	Baltimore	Vasario 14	12 ryto	9	38.15	38.20
EMPRESS OF IRELAND	Canadian Pacific R.	Jt. John N. B.	Vasario 8	12 diena	8	37.90	37.95
ETRURIA	"	Montreal, Que.	Vasario 8	7 ryto	6	37.90	37.95
IVERNIA	Cunard	New York	Kovo 2	2 diena	8	41.80	41.85
KRONPRINZ WILHELM	North German Lloyd	Boston Mass.	Kovo 8	1.30 diena	9	36.30	36.35
KAISER WILHELM II	"	New York	Vasario 26	6 ryto	7	44.15	44.20
KAISER WILHELM II	"	"	Vasario 12	6 ryto	7	44.15	44.20
KROONLAND	Red Star	"	" 16	10	10	38.15	38.20
KAISER AUG. VICTORIA	Hamburg American	"	Kovo 9	1 diena	8	39.80	39.85
KENSINGTON	Dominion	Portland	Kovo 26	2 diena	10	37.80	37.85
LAKE MATIBON	Canadian Pacific	St. John N. B.	Kovo 16	2 diena	10	36.65	36.70
LAKE CHAMPLAIN	"	"	Vasario 16	12 diena	8	36.65	36.70
LAKE ERIE	"	"	Kovo 12	12 diena	9	36.65	36.70
LUCANIA	Cunard	New York	Kovo 16	2 diena	9	43.80	43.85
MAINE	North German Lloyd	"	Vasario 21	10 ryto	13	38.15	38.20
MAJESTIC	White Star	New York	Kovo 20	10	7	43.80	43.85
MERION	American	Philadelphia Pa.	Vasario 25	10	9	36.65	36.70
MINNEAPOLIS	"	New York	Kovo 2	9.30 ryto	9	36.65	36.70
NEW YORK	American	Philadelphia Pa.	Vasario 27	5 ryto	7	43.80	43.85
OCEANIC	White Star	New York	Kovo 2	9 ryto	7	43.80	43.85
PHILADELPHIA	American	"	Kovo 2	4	14	37.80	37.85
PENNSYLVANIA	Hamburg American	"	Vasario 9	2 diena	14	37.80	37.85
PATRICIA	"	"	Vasario 9	2 diena	14	37.80	37.85
PRETORIA	"	"	Vasario 9	2 diena	14	37.80	37.85
RHEIN	North German Lloyd	Boston Mass.	" 11	5 ryto	14	36.65	36.70
SAXONIA	Cunard	New York	" 27	8 diena	7	39.80	39.85
SEMLAND	Red Star	"	" 9	9 ryto	8	43.80	43.85
SAINT LOUIS	American	New York	Vasario 23	2 diena	10	37.80	37.85
GRAF VALDERSEE	Hamburg American	"	" 15	9.30 ryto	7	43.80	43.85
ST. PAUL	American Line	Portland	Kovo 2	2 diena	10	36.65	36.70
SOUTHWALK	White Star	New York	Kovo 6	10 ryto	10	36.65	36.70
TAUNTON	North German Lloyd	"	Vasario 16	10 ryto	10	36.65	36.70
TRAVE	Red Star	New York	" 13	11 diena	8	39.80	39.85
VADERLAND	Red Star	"	Kovo 2	7-ryto	8	39.80	39.85
ZEELAND	Red Star	"	Vasario 26	9.30	9	36.65	36.70
MASABA	American	"	Vasario 20	11	8	39.80	39.85
FINLAND	Red Star	"	Vasario 16	9.30 ryto	9	36.65	36.70
MASABA	American	"	" 25	10 ryto	10	38.15	38.20
WEIMAR	North German Lloyd	"	" 25	10 ryto	10	38.15	38.20

Virš parodytos prekės yra už vandenį ir Prūsų geležinkelį, be Amerikos geležinkelio. Žemiau paro-
dytos prekės yra už Amerikos geležinkelį nuo:

Chicago į New York	\$16.00
" " Boston	\$16.00
" " Philadelphia	\$15.50
" " Baltimore	\$15.00
" " Montreal	\$15.00

Pridėk Amerikos geležinkelį prie vandenio prekių ir matysi kiek kaustuos visas kelias nuo
Chicago iki Tilžės ar Eydtkunų
Iš Chicago reikia išvažiuoti 2 dienoms pirm laivo išplaukimo. Trukiai iš Chicago iše-
na 3 val. po pietų.

Ar gali kur nors rasti daugiau laivų kaip pas mus? Nel! Mės turime dar, daug daugiau
laivų, tik dėl stokos vietos visų sutalpinti negalime. Musų šifkortį prekės yra taip pigios kaip pa-
čios kompanijos ofisuose. Įeigu kur nors ant šių laivų gausi šifkortę pigiau kaip pas mus, tai mės
duosime tau \$50.00. Pameigim ir persitinkim.

Tiek daug taip greitų laivų ir taip teisingų prekių niekur nerasi kaip pas:

A. OLSZEWSKI

924 33rd Street, Station 60, Chicago, Ill.

Kas nori važiuoti į Krajų, tegul ateina pas mus, o čia visada gaus savo
laiką greitą ir gerą laivą.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevicius, 178 Ferry St.
A. Stanella, 60 West St.

BROOKLYN, N. Y.
Stan. Rinkewicz, 73 Grand St.

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczka, 131 S. Main St.

SCRANTON, PA.
Jos. Petrikas, 1514 Ross Ave.

WATERBURY, CONN.
Jonas Zemanaukas, 39 W. Porter St.

NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Cheponis, 21 Pleasant St.

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington St.
Jonas Zelvis, 711 W. Lombard St.
J. Luis, 26 So. Green St.

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignatas, 1028 So. 2nd St.

PITTSBURG, PA.
Jonas Ignatas, 13 Diamond Square S.S.
M. A. Maaskelinas, 2134 Forbes St.

ELIZABETH, N. J.
Wm. Boczkus, 211 First St.

WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas.

BROOKTON, MASS.
K. Balciunas, 571 N. Main St.

MINERSVILLE, PA.
Juozas Ramanauskas.

SPRINGFIELD, ILL.
J. Klembauskas, 7 Millrow

WORCESTER, MASS.
Ant. Bernotas, 12 Harlem St.

GILBERTON, PA.
J. Ambrazevicius, Box 4

PITTSBURG, PA.
Fort. J. Bagocius, 1914 Ann St.

NEW HAVEN, CONN.
K. Balciunas, 217 Ferry St.

MOUNT CARMEL, PA.
Jonas Bauls, Box 541

EAST ST. LOUIS, ILL.
Felix J. Galimius, 537 Collinsville Ave.

BROOKLYN, N. Y.
E. Froome, 78 Grand St.

Detroit, Mich.
J. Dirlaitis, 155 Metropolitan ave.

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignatas, 1028 So. 2nd St.

BALTIMORE, MD.
Wm. J. Moran, S. E. Cor. Sharp & Camden str.

DIEMEDIA, 521 Columbia ave.
J. Luis, 22 Green St.

BROCKTON, MASS.
Jonas Pocius, 14 Intervallist.

ADRESAI

CENTRALISKO VIRŠININKU
SUSIVYNIJIMO LIET. AMERIKOJE:

Prezidentas = P. W. Birštonas
205 W. Oak St., Shenandoah, Pa.

Vice-Prezid. = J. Tarela, 22 Star St., Ansonia, Conn.

Sekretorius = M. J. Damijonaitis, 3120 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kaslerius = J. Skritulskas, 26 Broad St., New Britain, Conn.

KASOS GLOBEJAI:
A. Ramanauskas, 122 Essex St., Lawrence, Mass.

A. J. Povilaika, 824 Bank St., Waterbury, Conn.

Knygulis = M. Paltanavicius, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

Drukuojamos Maszinos Pigial!

Dabar yra gera proga pirkti pigiai Dru-
kuojama Maszina.

Maszina Odell Typewriter No. 4,
kurios išleisti preke buvo \$10.00, dabar
ji galite pirkti už \$6.00.

Mas mus supirkome suita maszinu
1000 iš vienos subankrutynios firmos
pigiai, todėl galime ir parduoti jas pi-
giai. Maszinos yra naujutes, tik ka-
tas fabrikas paimtos.

Kas reikalauja geros drukuojamos
maszinos, tai pirktie dabar pakol pigios,
nes kaip šiai 1000 isparduodime, tai jau
kitu teip pigiai negausite.

Kitas reiks pirkti iš fabrikos, kur jos
kaustuoja po \$10.00. Tai pirktie da-
bar pakol pigios yra.

Gausite jas po \$6.95 pas:
A. OLSZEWSKI,
391 33rd St. Chicago, Ill.

Darbininku Kalendorius 1907

metams.

Pas. virs. 100. Preke Amerikon 23
kapetkos. Kas daugiau ima, gaus 33%
rabato.

„Naujoji Gadyne“

Vienatinis darbininku laikraštis Lie-
tuvos. Ja privalyti kiekvienam darbi-
ninkui skaityti. Preke in Amerika ant
metu 4 rub. Adresas:

„Naujoji Gadyne“

Jurgio Prospektas No. 39
Vilnius (Lithuania-Russia)

Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po... 524

Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po... 524

Virs 1000 rubliu, rublis po... 512

Frie kiekvieno siuntinio reikia prideti
30c ant pacio kašty.

Prie norie, kad pinigai greitai ir gerai
auksuotiesi ir niekur nebutu, tai siški-
te per „Lietuvos“ redakciją, adresuodami:

A. OLSZEWSKI
924 33rd Street Chicago, Ill

„LIETUVOS UKININKAS“

Lietuvu Demokratu Partijos Laikras-
zis skiriamas Lietuvos darbo žmonem.

Išleisda dar kartus per savaitę iš Vil-
niaus, Lietuvoj.

Jame teisiu teisinio žinio iš viso
Lietuvos ir kitu kraštu svieto. Lietuvoj
metu preke \$1.80; Amerikoje \$2.50.

Kam yra miela prigimta žvalis tevy-
Lietuva, tai užrašykite imtinai! Laik-
rasz, o žinois kas ten dedasi dabarti-
niamos revoliucijos laike. Vianus num.
ant pamatyto 5 centai. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
3120 S. Halsted St., Chicago, Ill.

K. NAVICKO TORIKAS,
(Plaiku augintojas).
Iš trumpų ir menkų
plaiku patelka gražų
ir dideli plaukai, nau-
dojant Navicko to-
rikus.

Preke \$1.00 užbutel.
Reikalaujam agentų
K. Navickas,
25 W. Second Street,
Bo. BOSTON, Mass.

607 Gamtos istorija, pagal Povila Bert, vertė Dr.
A. Baciulis, apauda „Lietuvos“, Chicago,
Ill. 1903, pusl. 200. Knygėlė su daugeliu pa-
vaskais, grynai lietuviška, žvėrių, žmonių,
laikų ir akmenų, trumpos, aiškios ir supran-
tamos lietuviškos istorijos, ypač tuo da-
lykus, ant kurio žmonės nuolat žiūri, bet ja
gerai nesupranta. \$1.00

608 Gamtos pavilgės ir kaip iš jų žinoti, Pa-
gal Baciulis ir Sieras, Chicago, Ill. 1904
pusl. 288. Šarbatas mokantis vertus knyga,
su daugybe pavilgių ir žvėrių, žmonių ir
kitoji prietaisai ant išaudojimo gamtos
pavilgių. \$1.00

609 Kaip gyvena augmenys? Chicago, Ill. 1901,
pusl. 120. Su pavilgiais. Aprašo vėlyvius mo-
sų šėmės augalus, jų sandėlius, atsimina, gy-
vi ir palyginimai nuo žmonių augalų iki
didžiausio ir tobuliausio. \$1.00

610 Komatiniai prietaisai ir draugai žmonių, pa-
gal Baciulis ir Sieras, Chicago, Ill. 1904,
pusl. 113. Su pavilgiais. Aprašo visokius
vėlyvius bakterijas, mikrobus, bacilus ir kitus
mikroskopinius gyvūnus, glaudius vėlyvius
liksus ligas tarp žmonių, kaip tai: maza, cho-
la, tūpūs, difterija, sidžia yra geriau žinoma
suaugusiems. \$1.00

611 Pavilgės gamtos istorija, pagal Baciulis ir
Sieras, Chicago, Ill. 1903, pusl. 377.
Su pavilgiais. Yra tai istorija augmenų ir gy-
vūnų nuo seniausių laikų pagal moks-
lišką ištyrinėjimą sukurta podoimėnė
išaugino. Knyga didelis mokomasis ve-
rdis. \$1.00

612 Sena Gadyne Ilykio Sotvėrimas, pagal
Hutinskaus, apauda „Lietuvos“, Chicago, Ill. 1900,
pusl. 370. Su pavilgiais. Aprašo seniausius ga-
vyvius vėlyvius gyvūnus ant sen-
nės dar prieš atsiradimą žmonių. Išaiškin-
ta vėlyvius žmonių kilmę, kadangi gilius
ištyrinėjimus, kaip ir imtis iš seniausių
kandėse. Toliau vėlyvius atrado dideles
suaugusių žmonių kilmę. \$1.00

613 Vėlyvius pavilgius ir kaip iš jų žinoti, Pa-
gal Baciulis ir Sieras, Chicago, Ill. 1904,
pusl. 288. Šarbatas mokantis vertus knyga,
su daugybe pavilgių ir žvėrių, žmonių ir
kitoji prietaisai ant išaudojimo gamtos
pavilgių. \$1.00

614 Vėlyvius pavilgius ir kaip iš jų žinoti, Pa-
gal Baciulis ir Sieras, Chicago, Ill. 1904,
pusl. 288. Šarbatas mokantis vertus knyga,
su daugybe pavilgių ir žvėrių, žmonių ir
kitoji prietaisai ant išaudojimo gamtos
pavilgių. \$1.00

615 Vėlyvius pavilgius ir kaip iš jų žinoti, Pa-
gal Baciulis ir Sieras, Chicago, Ill. 1904,
pusl. 288. Šarbatas mokantis vertus knyga,
su daugybe pavilgių ir žvėrių, žmonių ir
kitoji prietaisai ant išaudojimo gamtos
pavilgių. \$1.00

616 Vėlyvius pavilgius ir kaip iš jų žinoti, Pa-
gal Baciulis ir Sieras, Chicago, Ill. 1904,
pusl. 288. Šarbatas mokantis vertus knyga,
su daugybe pavilgių ir žvėrių, žmonių ir
kitoji prietaisai ant išaudojimo gamtos
pavilgių. \$1.00

617 Vėlyvius pavilgius ir kaip iš jų žinoti, Pa-
gal Baciulis ir Sieras, Chicago, Ill. 1904,
pusl. 288. Šarbatas mokantis vertus knyga,
su daugybe pavilgių ir žvėrių, žmonių ir
kitoji prietaisai ant išaudojimo gamtos
pavilgių. \$1.00

618 Vėlyvius pavilgius ir kaip iš jų žinoti, Pa-
gal Baciulis ir Sieras, Chicago, Ill. 1904,
pusl. 288. Šarbatas mokantis vertus knyga,
su daugybe pavilgių ir žvėrių, žmonių ir
kitoji prietaisai ant išaudojimo gamtos
pavilgių. \$1.00

619 Vėlyvius pavilgius ir kaip iš jų žinoti, Pa-
gal Baciulis ir Sieras, Chicago, Ill. 1904,
pusl. 288. Šarbatas mokantis vertus knyga,
su daugybe pavilgių ir žvėrių, žmonių ir
kitoji prietaisai ant išaudojimo gamtos
pavilgių. \$1.00

620 Vėlyvius pavilgius ir kaip iš jų žinoti, Pa-
gal Baciulis ir Sieras, Chicago, Ill. 1904,
pusl. 288. Šarbatas mokantis vertus knyga,
su daugybe pavilgių ir žvėrių, žmonių ir
kitoji prietaisai ant išaudojimo gamtos
pavilgių. \$1.00

